

2023 Vuosikertomus

Kymenlaakson
Sähkö

Vuosikertomus 2023

**Kymenlaakson
Sähkö**

**Kymenlaakson Sähkö Oy
– Kymmenedalens El Ab**

Postiosoite:
PL 9, 47201 Elimäki

Y-tunnus: 0128951-2
Kotipaikka: Kouvola

Sisällysluettelo

Vuosi lyhyesti	3
Toimitusjohtajan katsaus	4
Avainluvut 2023	6
Henkilöstö	7
Liiketoiminta	9
Energialiiketoiminta	10
Verkkoliiketoiminta	12
Vastuullisuus	14
Huoltovarmuuteen suhtaudutaan vakavasti ja hallitusti	14
Toimintamalli purkumateriaalien hyödyntämisestä	15
Kehitys kohti hiilivapaata tuotantoa	16
Kestäviä valintoja huomisen hyväksi	17
Luotettavaa energiaa ja vastuullista verkon kehittämistä	18
Kilpailukyistä energiaa	20
Ympäristöystävällistä energiaa	21
Luotettavaa kumpanuutta	21
Strategia ja arvot	23
Hallinnointi	24
Hallituksen toimintakertomus	29
Tilinpäätös	38
Tilinpäätöksen allekirjoitukset	65
Kymenlaakson Sähköverkko Oy:n tulos ja tase	66

Talouden vaisu kehitys, alkuvuoden lämmin sää ja energiakriisin vaikutukset näkyivät vuoden 2023 sähkönkäytössä ja sähkön markkinahinnan voimakas vaihtelu jatkui.

Kymenlaakson Sähkö -konserni teki vuonna 2023 vahvan tuloksen, mikä perustui sähköntuotannon ja myynnin onnistuneisiin hintasuojauksiin sekä sähkön tuotantomäärän kasvuun. KSOY on toteuttanut sähkön tuotannossa vihreää siirtymää jo yli vuosikymmenen ajan. Fossiilisiin polttoaineisiin perustuvista sähkön tuotantomuodoista on siirrytty hiilivapaisiin tuotantomuotoihin.

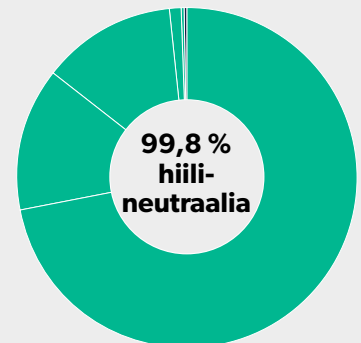
Liikevaihto
148,2 M€

Liiketulos
29,5 M€

Vuoden 2023 merkittävä tapahtuma oli Olkiluoto 3 -ydinvoimalaitoksen käyttöönotto ja säännöllisen sähköntuotannon aloitus. Kymenlaakson Sähköverkon alueelle osuneet myrskyt aiheuttivat viime vuonna sähkökatkoja merkittävästi edellisvuosia enemmän, ja niistä aiheutui huomattavia taloudellisia vaikutuksia sekä korjauskuluina että tuoton menetyksenä. Kymenlaakson Sähkö toteutti 2023 järjestelyn, jossa yhtiö luovutti sähkön vähittäismyyntiliiketoiminnan Väre Oy:lle ja siirtyi samalla Väre Oy:n yhdeksi omistajaksi.

Sähkön tuotanto 2023 yhteensä 561 GWh

- Ydinvoima 72,9 %
- Tuulivoima 13,8 %
- Vesivoima 12,8 %
- Bioenergia 0,1 %
- Muut hiilineutraalit polttoaineet 0,1 %
- Turve 0,2 %

Toimitusjohtajan katsaus

Kymenlaakson Sähkö -konserni teki vuonna 2023 erittäin vahvan tuloksen. Tulos perustui sähköntuotannon ja myynnin onnistuneisiin hintasuojauksiin sekä sähkön tuotantomäärän kasvuun. >>

Liiketoiminta

Kymenlaakson Sähkö toteutti perusteellisen harkinnan jälkeen järjestelyn, jossa yhtiö luovutti sähkön vähittäismyyntiliiketoiminnan Väre Oy:lle. Verkkoliiketoiminnassa jatkettiin toimitusvarmuusinvestointeja kehittämissuunnitelman mukaisesti. >>

Vastuullisuus

Huoltovarmuus, materiaalien uusiokäyttö ja hiilineutraalisuustavoitteen saavuttaminen nousevat esiin erityisteemoina. >>

Henkilöstö

Henkilöstö on sitoutunut ja pitkiä työsuhteita on paljon. Sairauspoissaolojen määrä on KSOY:llä laskenut edelleen ja työtapaturmia ei tapahtunut lainkaan. >>

**Hallituksen
toimintakertomus**

**Tilinpäätöstiedot
2023**

Toimitusjohtajan katsaus

Talouden vaisu kehitys, alkuvuoden lämmin sää ja energiakriisin vaikutukset näkyivät vuoden 2023 sähkönkäytössä. Sähkön kulutus Suomessa väheni kaksi prosenttia edellisvuoteen verrattuna, ja se oli 2000-luvun alhaisimmalla tasolla. Teollisuuden sähkönkäyttö väheni kuusi prosenttia. Kymenlaakson Sähkön toimitusmäärät jäivät verkkopalveluissa noin viisi prosenttia ja sähkönmyynnissä noin kaksikymmentä prosenttia edellisvuotta alhaisemmiksi samalla kun sähköntuotannon määrä kasvoi kaksikymmentäneljä prosenttia.

Sähkön markkinahinnan voimakas vaihtelu jatkui vuonna 2023. Sähkön markkinahinta laski edellisvuoden ennätyselliseltä tasolta 63 %. Keskimääräinen sähkön markkinahinta oli Suomessa 56 €/MWh, kun hinta edeltävänä vuonna oli 154 €/MWh. Sähkön hintapiikeistä ja vastaavasti negatiivisista spot-markkinahinnoista on tullut parin viime vuoden aikana sähkömarkkinan arkea. Negatiivisten tuntihiintojen määrä kasvoi huomattavasti, ja niitä oli kaikkiaan 467 tuntina.

Kymenlaakson Sähkö -konserni teki vuonna 2023 erittäin vahvan tuloksen. Konsernin liikevaihto oli 148,2 (196,0) miljoonaa euroa ja liikevoitto 29,5 (-0,8) miljoonaa euroa. Vahva tulos perustui sähkön tuotannon ja myynnin onnistuneisiin hintasuojauksiin sekä sähkön tuotantomäärän kasvuun. Energia-

liiketoiminnan tulos rahoituserien jälkeen oli 17,4 (-14,5) miljoonaa euroa. Verkkotoiminnan tulos parani hieman edellisvuodesta ja liikevoitto oli 14,6 (13,7) miljoonaa euroa. Konsernin tuloksen perusteella yhtiön hallitus esittää yhtiökokoukselle merkittävästi edellisvuotta korkeamman 60 (16,9) euroa/osake osingon maksamista, ja osinkoa maksetaan omistajakunnille noin 10,1 (2,8) miljoonaa euroa.

Sähkön vähittäismyyntimarkkinoilla on viime vuosina tapahtunut merkittäviä muutoksia. Liiketoiminnan riskit ovat kasvaneet, ja toiminnan jatkaminen vaatii merkittäviä kehityspanoksia. Markkinoille on perustettu

sähkönmyyjien yhteenliittymiä, ja useita pieniä toimijoita on poistunut markkinoilta. Kymenlaakson Sähkö toteutti perusteellisen harkinnan jälkeen järjestelyn, jossa yhtiö luovutti vähittäismyyntiliiketoiminnan Väre Oy:lle ja sai vastikkeena Väre Oy:n osakkeita. Järjestely sai viranomaishyväksynnän marraskuun lopulla ja toteutus tapahtui vuoden 2024 alussa. Vähittäismyyntiliiketoiminnan päättymisen myötä seitsemän henkilön työsuhde yhtiössä päättyi vuoden lopussa.

KSOY on toteuttanut vihreää siirtymää jo yli vuosikymmenen ajan. Fossiilisiin polttoaineisiin perustuvista sähkön tuotantomuodoista on siirrytty hiilivapaisiin tuotantomuotoihin. Vuoden 2023 merkittävä tapahtuma oli Olkiluoto 3 -ydinvoimalaitoksen käyttöönotto ja säännöllisen sähköntuotannon aloitus. Olkiluoto 3 kaksinkertaistaa yhtiön ydinvoimat tuotannon määrän. Toinen merkittävä rakennusvaiheessa oleva tuotantoinvestointi on Lestijärven tuulivoimapuisto, joka valmistuessaan vuonna 2025 tulee yli kaksinkertaistamaan yhtiön tuulivoimat tuotannon määrän. Yhtiön uusimmasta tuotantopanostuksesta, investoinnista aurinkovoimaan, päätettiin katsauskauden aikana.

Kymenlaakson Sähköverkon alueelle osuneet myrskyt aiheuttivat viime vuonna sähkökatkoja merkittävästi edellisvuosia enemmän. Keskimääräinen keskeytysaika yli kaksinkertaistui edellisvuoteen verrattuna. Myrskyistä aiheutui huomattava taloudellinen vaikutus sekä korjauskuluina että tuoton menetyksenä. Vuo-

sittaiset lähes 20 miljoonan euron investoinnit maakaapelointiin, verkostoautomaatioon ja ilmajohtojen siirtoon metsästä teiden varsille parantavat sähköverkon toimitusvarmuutta tulevina vuosina.

Energiavirasto julkaisi vuoden lopulla uudet kahden seuraavan nelivuotiskauden 2024–2027 ja 2028–2031 valvontamenetelmät. Valvontamenetelmät sisältävät merkittäviä muutoksia aikaisemmin sovellettuihin menetelmiin verrattuna. Muutokset valvontamenetelmiin tulivat koko toimialalle yllätyksenä etenkin, kun ne kohdistuvat ajanjaksoon, jolloin verkkoyhtiöiden investoinnit puhtaasti siirtymän ja sähköistyvän yhteiskunnan vaatimuksiin ovat kriittisiä. Verkkoyhtiöt tarvitsevat pitkäjänteisen ja ennakoitavan sääntely-ympäristön sekä investointeihin kannustavat ymmärrettävät valvontamenetelmät voidakseen toteuttaa niille määrättyä verkon kehittämisvelvollisuutta.

Kiitän sähkönmyynnin asiakkaitamme luottamuksesta yhtiötä kohtaan, ja toivotan heille menestystä Väreeseen asiakkaina. Kiitän myös yhtiön henkilöstä vuoden 2023 erinomaisesta tuloksesta sekä hallitusta, hallintoneuvostoa ja osakkeenomistajia jämäkästä päätöksenteosta liiketoimintajärjestelyn yhteydessä.

Aku Pyymäki
toimitusjohtaja

Avainluvut 2023

Liikevaihto, M€

148,2

Liikevoitto, M€

29,5

Liikevoitto, %

19,9

Tase, M€

313,2

Maksetut osingot, M€

10,1

Maksetut osingot, €/osake

60,0

Sijoitetun pääoman tuotto, %

19,1

Omavaraisuusaste, %

29,8

Quick ratio, %

1,6

Henkilöstöä keskimäärin

61

Avainluvut

	2023	2022	2021	2020	2019
Liikevaihto, milj. euroa	148,2	196,0	135,0	107,9	119,7
Liikevoitto, milj. euroa	29,5	-0,8	4,4	16,9	22,9
Liikevoitto, %	19,9	-0,4	3,2	15,6	19,2
Tase, milj. euroa	313,2	317,2	322,4	274,8	265,2
Maksetut osingot, milj. euroa	10,1	2,8	2,8	8,4	9,6
Maksetut osingot, euroa/osake	60,0	16,9	16,9	50,0	57,3
Sijoitetun pääoman tuotto, %	19,1	0,8	2,7	10,9	14,9
Omavaraisuusaste, %	29,8	25,1	25,5	28,9	28,2
Quick ratio	1,6	1,1	0,5	1,6	1,4
Henkilöstöä keskimäärin	61	59	60	59	58

Henkilöstö

Henkilöstöä oli kertomusvuoden lopussa määräaikaiset mukaan luettuna 61 (60), joista emoyhtiön palveluksessa oli 43 ja verkkoyhtiön palveluksessa 18. Konsernin koko henkilöstö on toimihenkilöitä. Vähittäismyyntiliiketoiminnan päättymisen myötä seitsemän henkilön työsuhde yhtiössä päättyi vuoden lopussa.

Pitkäaikaisia palvelussuhteita on edelleen paljon. Vähintään 40 vuotta palveluksessa olleita oli vuoden 2023 lopussa neljä. Suurin henkilöstöryhmä oli 1–10 vuotta palvelleet. Keskimääräinen palvelusaika konsernissa oli kertomusvuonna 15,9 (15,2) vuotta henkilöä kohden.

Konsernin vakinaisen henkilöstön keski-ikä 47,7 (46,5) nousi edellisvuoteen verrattuna.

Naisten osuus koko konsernin henkilöstöstä oli 53,9 (55,7) prosenttia. Kymenlaakson Sähkö Oy:ssä naisia oli 74,4 (74,4) prosenttia ja Kymenlaakson Sähköverkko Oy:ssä 10,0 (11,1) prosenttia.

Otimme käyttöön luottamuksellisen ilmoituskanavan

KSOY otti vuonna 2023 käyttöön luottamuksellisen ja EU:n whistleblowing-direktiivin mukaisen Ilmoituskanava-palvelun. Ilmoituskanava on väylä ilmoittajan

tietoon tulleiden väärinkäytösten ilmoittamiseen. Ilmoituksia voi jättää esimerkiksi rikos- ja väärinkäytösepäilyistä ja epäeettisestä toiminnasta. Tahallisten perättömien ilmoitusten tekeminen on kiellettyä. Esimerkiksi asiakaspalautteet käsitellään edelleen asiakaspalvelussa.

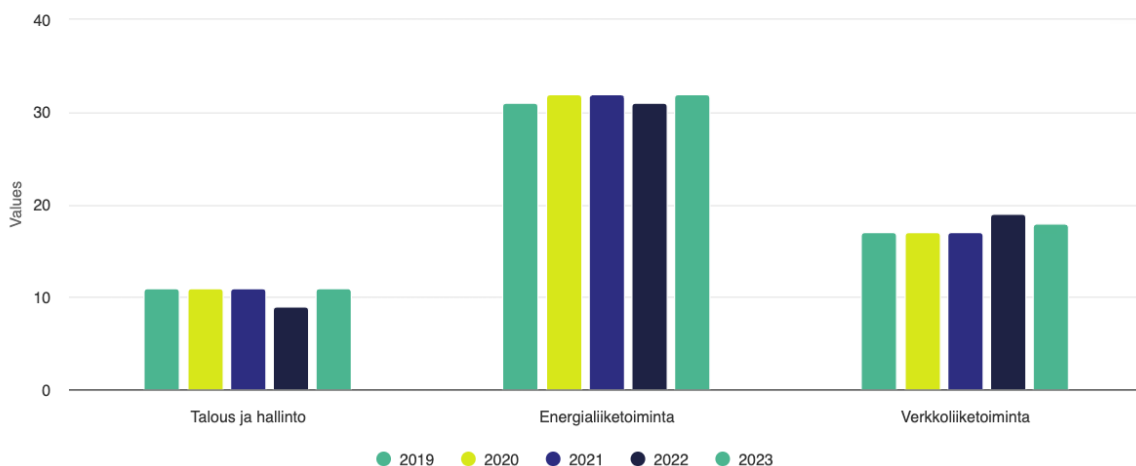
Sairauspoissaolojen määrä on laskenut edelleen, työtapaturmia ei tapahtunut lainkaan

Sairauspoissaolojen määrä henkilöä kohti laski kertomusvuonna. Sairauspoissaolot olivat kertomusvuonna konsernissa yhteensä 1,0 (1,4) henkilötyövuotta. Keskimäärin henkilöstö oli poissa sairauden vuoksi 4,7 (5,9) työpäivää. Kertomusvuonna konsernissa ei sattunut työtapaturmia.

Työyhteisön tukeminen ja kehittäminen

Kymenlaakson Sähkö -konsernin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma laaditaan ja toimia arvioidaan joka toinen vuosi. Vuonna 2023 toteutettiin henkilöstökysely tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusaiheista, ja suunnitelma päivitettiin kyselyn vastausten perusteella vuosiksi 2024–2025.

Keskimääräinen henkilöstömäärä
2019–2023

Konsernissa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tavoitteena on estää sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä tässä tarkoituksessa parantaa naisten asemaa työelämässä. Suunnitelman tavoitteena on myös edistää yhdenvertaisuutta ja ehkäistä syrjintää sekä tehostaa syrjinnän kohteeksi joutuneen oikeusturvaa.

Työnantaja myöntää vuosittain määrärahan, jonka käytöstä päättää työhyvinvointitoimikunta. Yleisimmät toimikunnan henkilöstölle tarjoamat edut ovat liikunta- ja kulttuurisetelit sekä hieronta.

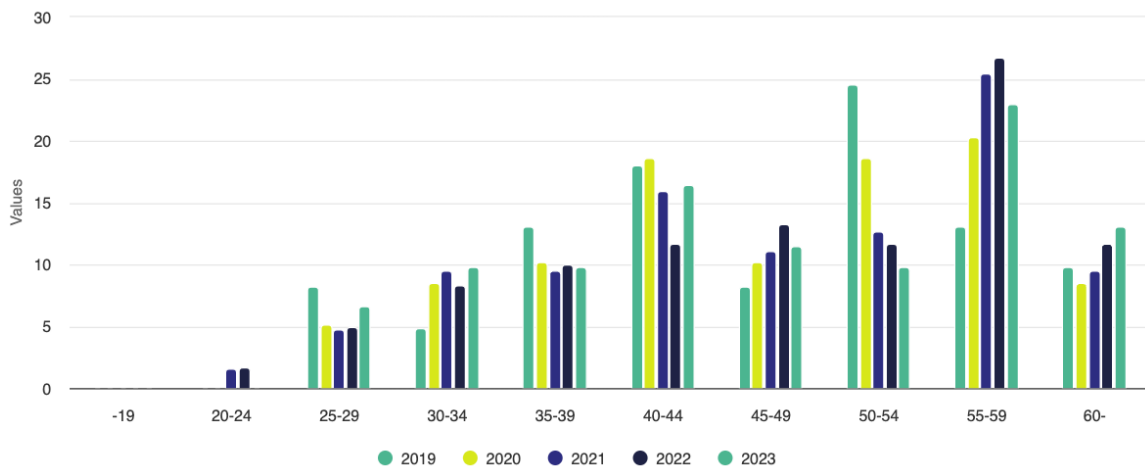
Yhtiössä käydään vuosittain onnistumiskeskustelun nimeä kantava esihenkilön ja työntekijän välinen keskustelu, jonka teemat liittyvät strategian arvoihin, omaan ja työyhteisön hyvinvointiin, toimenkuvan päivittämiseen, onnistumisiin ja osaamiseen. Keskustelun henki on tarkoitus pitää positiivisena ja energisoivana keskittyen edellä mainittuihin teemoihin.

Etätyöleimaus käyttöön syksyllä 2023

KSOY:n henkilöstö työskentelee pääosin hybridimallin mukaisesti eli sekä toimiapaikoilla että etänä. Uusi Kellokortti-järjestelmä ja etäleimaus otettiin käyttöön lokakuussa. KSOY:n henkilöstöllä on mahdollista tehdä etätöitä noin 60 prosenttia työajasta.

Henkilöstön ikäjakauma 2019–2023

Liiketoiminta

Kymenlaakson Sähkö on 10 kaupungin ja kunnan omistama energiakonserni ja kuuluu energiatoimialan merkittävien toimijoiden joukkoon Suomessa.

Konsernin muodostavat energialiiketoimintaa harjoittava Kymenlaakson Sähkö Oy ja sen kokonaan omistamat tytäryhtiöt, verkkoliiketoimintaa harjoittava Kymenlaakson Sähköverkko Oy sekä liittymisjohtoliiketoimintaa harjoittava Suomen Liittymisjohtodot Oy. Lisäksi konsernilla on osuuksia Kymppivoima-yhtiöistä, Väre Oy:stä, Orimattilan Lämpö Oy:stä sekä Elvera Oy:stä. Kymenlaakson Sähköverkko Oy omistaa puolet Kaakon Alueverkko Oy:stä ja 20 % Enerva Oy:stä.

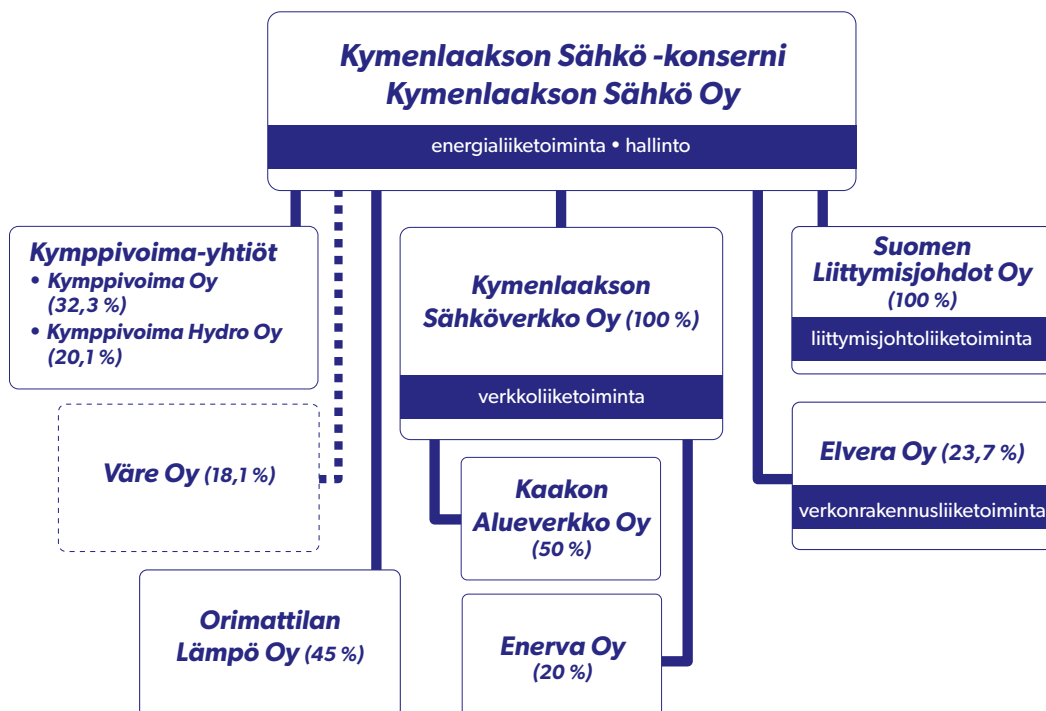
Kymenlaakson Sähkö perusti vuonna 2023 uuden tytäryhtiön: Suomen Liittymisjohtodot Oy:n. Uusi yhtiö tarjoaa palveluita uusiutuvan energian tuotantohankkeiden sähkösiirtoon. Yhtiön palveluiden avulla koordinoidaan uudistuvaa energiajärjestelmää toteutettavien hankkeiden kuten tuulivoima- ja aurinkosähköhankkeiden tuotannon liittämistä yhteiskäyttöjohdolla sähköverkkoon.

Talouden kehitys liiketoiminnoittain

milj. €

	Liikevaihto		Tulos rahoituserien jälkeen	
	2023	2022	2023	2022
Energialiiketoiminta	102,7	150,3	17,4	-14,5
Kymenlaakson Sähköverkko Oy	50,8	51,7	14,6	13,7

Yhtiökokous • Hallintoneuvosto • Hallitus

Energialiiketoiminta

Energialiiketoiminnan liikevaihto oli 102,7 (150,3) miljoonaa euroa ja tulos rahoituserien jälkeen 17,4 (-14,5) miljoonaa euroa. Tärkein syy tulosparannukseen oli positiivinen kehitys sekä sähkön tuotannossa että myynnissä. Tuotannon erittäin hyvä kannattavuus johtui laitosten käytettävyyden parantumisesta ja tuotannon suojausten onnistumisesta. Myös sähkönmyynnin kannattavuus parani selvästi vaikeasta edellisvuodesta ja tulos nousi lievästi voitolliseksi.

Sähkön myynti

KSOY:n sähkön myynti laski edellisvuodesta. Sähköä myytiin 867 (1 087) miljoonaa kilowattituntia. Sähkön tukkumarkkinahinta Suomen hinta-alueella laski 63 prosenttia vuoteen 2022 verrattuna. Vuoden keskihinta oli 56,5 €/MWh.

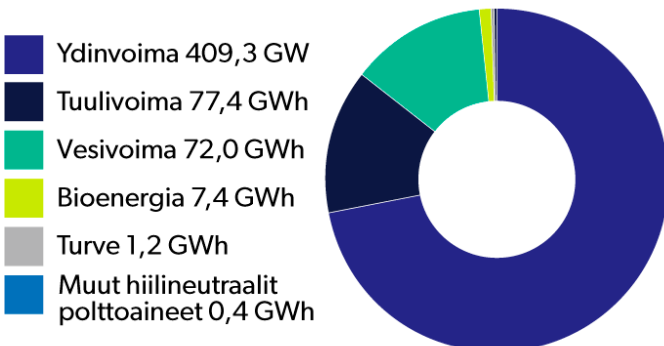
Marraskuussa 2023 tiedotettiin energiapalveluyhtiö Väre Oy:n kanssa tehdystä järjestelystä, jossa KSOY:n kuluttaja- ja pienyritysasiakkaat siirtyvät Väreeseen asiakkaina 1.1.2024.

Sähkön tuotanto

Sähkötuoantanto yhtiön tuotanto-osuuksilla oli 561 (450) miljoonaa kilowattituntia. Tuotannon osalta vuoden merkittävin tapahtuma oli Olkiluoto 3 -laitoksen säännöllisen sähkötuoantannon aloitus huhtikuussa.

Sähkön tuotanto 2023

yhteensä 561 GWh

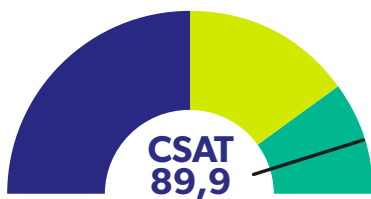

Tyytyväisyys asiakaspalveluumme on erinomaisella tasolla

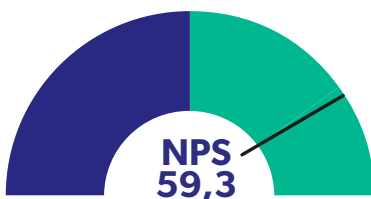
Asiakaspalvelu on viime vuosina ollut erityisen kiireinen energiakriisin ja sen asiakasvaikutusten vuoksi. Vastaanotettujen asiakaspuheluiden ja -sähköpostien määrät jatkoivat kasvua vuonna 2023. Asiakaspalautteet ovat kuitenkin erittäin hyviä, ja asiakastutkimusten tulokset niin asiakastytyväisyydessä kuin yhtiön suosittelussa ylittävät kaikki erinomaisen tason vaatimukset.

Asiakastytyväisyys KSOY:n asiakaspalveluun 2023

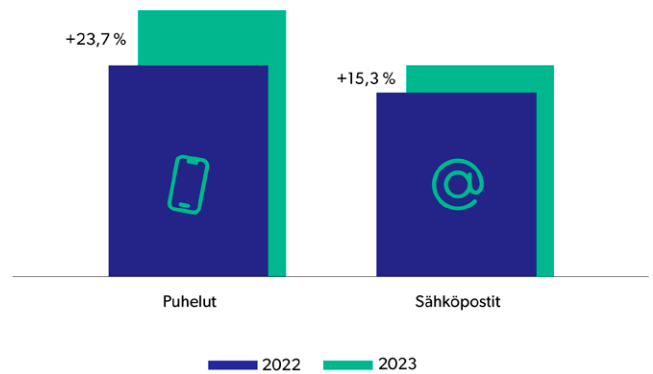

CSAT mittaa tyytyväisyyttä asiakaspalvelijoihin. CSAT on erinomaisella tasolla, kun se ylittää 80 %.

NPS mittaa kuinka todennäköisesti asiakas suosittelisi yritystä. NPS on erinomaisella tasolla, kun se ylittää 50 %.

Yhteydenottojen kehitys 2022–2023

Verkkoliiketoiminta

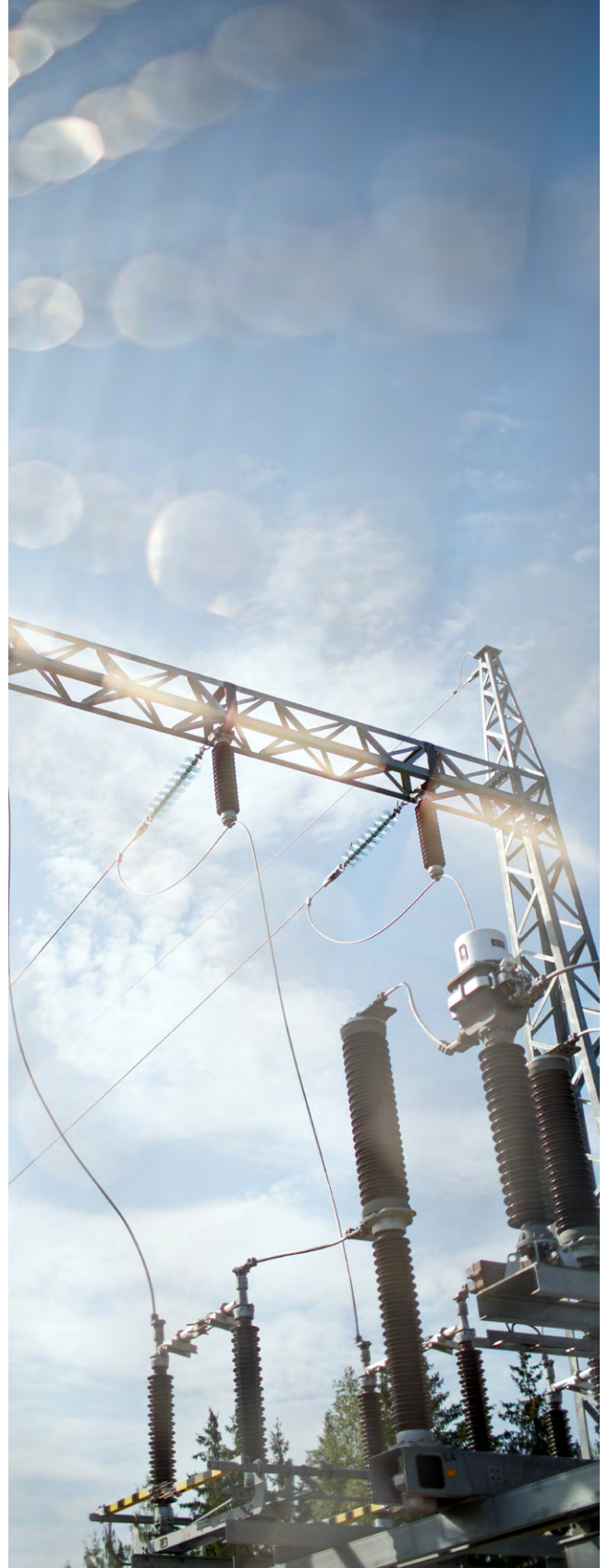
Kymenlaakson Sähköverkko Oy:n liikevaihto oli 50,8 (51,7) miljoonaa euroa ja liikevoitto 14,6 (13,7) miljoonaa euroa.

Kymenlaakson Sähköverkko korotti vuonna 2023 sähkön siirtohintoja ensimmäisen kerran sitten vuoden 2018. Siirtohintoja korotettiin keskimäärin 5,8 prosenttia. Hinnankorotuksen taustalla oli verkon rakennus- ja ylläpitokustannusten merkittävä nousu sekä kasvaneet häviösähkökustannukset.

Sähkönkäyttö väheni edellisvuoteen verrattuna hieman alle 5 prosenttia. Sähkön käytön väheneminen johtui edellisvuotta lämpimämmästä talvesta, energiahinnan noususta sekä sähkön käyttäjien vahvasta osallistumisesta sähkön säästökampanjoihin.

Kymenlaakson Sähköverkon alueelle osui useita lumikuorma- ja myrskyrintamia, jotka aiheuttivat sähkökatkoja yhtiön asiakkaille. Vuonna 2023 sähkökatkojen kesto asiakasta kohden oli 3 tuntia 32 minuuttia (1 tuntia 30 minuuttia). Keskimääräinen keskeytysaika kasvoi toiminta-alueelle osuneiden suurhäiriöiden vuoksi merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna.

Joulukuussa Kymenlaakson Sähköverkko jätti perimättä verkkopalvelun perusmaksut asiakkailta. Päätöksen taustalla oli Fingridin ilmoitus jättää perimättä osa vuoden 2023 kantaverkkopalvelumaksuista. Hinnanalennus siirrettiin asiakkaille talvella, jolloin sähkön kulutus on korkea ja sähkölaskut suurimmillaan.

Sähköverkkoinvestoinnit vuonna 2023 yli 17 miljoonaa euroa

Verkon rakentamiskustannukset

Koko sähköverkossa on tällä hetkellä

Ilmajohtoa 9 314 km

Maakaapelia 4 196 km

Merkittävät toimitusvarmuusinvestoinnit jatkuvat

Vuonna 2023 Kymenlaakson Sähköverkko investoi verkon rakentamiseen noin 17 miljoonaa euroa. Yhtiön investointieuroja ohjaa vuoteen 2036 ulottuva kehittämissuunnitelma, jota valvoo Energiavirasto. Vuosittain toteutetaan mm. huomattava määrä maakaapelointia ja verkostoautomaation lisäämistä sekä ilmajohtojen siirtämistä metsästä teiden varsille. Kaikki toimenpiteet tähtäävät verkon toimitusvarmuuden ylläpitoon ja parantamiseen sekä verkon kehittämiseen vastaamaan tulevaisuuden tarpeita. Alueellinen tehon tarpeen kasvu ja muut verkon kehittämiseen liittyvät asiakastarpeet huomioidaan jo hankkeiden suunnittelussa. Verkkoa rakennetaan aina vuosikymmenien tarpeet huomioiden.

Sähköautojen latausasemien vilkas rakentaminen näkyi työtehtävissä

Uusien liittymien määrä pysyi lähes ennallaan edellisvuoteen verrattuna. Liittymätöissä painopistealueena oli selkeästi sähköliittymien suurentaminen. Sähköautojen latausasemia on rakennettu paljon, ja toimenpide vaatii usein liittymäkoon suurentamisen. Joskus myös verkkoa on paikallisesti vahvistettava, esimerkiksi kauppojen tai huoltoasemien pikalatauspisteiden toteutuksen yhteydessä.

Toimenpiteitämme toimitusvarmuuden parantamiseksi vuonna 2023:

- Uutta maakaapeliverkkoa otettiin vuoden aikana käyttöön yli 230 kilometriä. Keski-jänniteverkkoa kaapeloitiin noin 100 kilometriä ja pienjänniteverkkoa noin 130 kilometriä. Keski-jänniteverkon kaapelointiaste oli vuoden 2023 lopussa 32,4 (30,4) prosenttia.
- Vuoden merkittävimmät ja investointina arvokkaimmat projektit olivat Keltakan-kaan ja Enäjärven hankkeet. Hankkeiden valmistumisen myötä noin 1 400 asiakkaan sähkön toimitusvarmuus parani.
- Osana verkon kunnossapitoa ja toimitusvarmuutta toteutettiin sähköverkon lentokuvausta. Kuvausalueina olivat Hollola, Myrskylä, Orimattila ja Kouvolan Elimäki.

Vastuullisuus

Huoltovarmuuteen suhtaudutaan vakavasti ja hallitusti

Sähköverkkotoiminta on huoltovarmuus kriittinen toimiala, ja olemme varautuneet erilaisiin häiriötilanteisiin mm. materiaalien, henkilöresurssien, kaluston ja järjestelmien osalta. Vuonna 2022 päivitimme Kymenlaakson Sähköverkko Oy:n varautumis- ja valmiussuunnitelmat. Vuoden 2023 aikana jatkoimme suunnitelmaan liittyvien toimenpiteiden toteuttamista.

Sähkön riittävyyteen liittyi riskejä talven 2022–2023 osalta. Kymenlaakson Sähköverkko oli varautunut sähköpulatilanteeseen siten, että kantaverkkoyhtiö Fingridin niin vaatiessa olisimme valmiina toteuttamaan kiertäviä sähkökatkoja omassa verkossamme kriittiset sähkökäyttöpaikat huomioiden. Henkilöstöä koulutettiin erilaisia tilanteita varten. Huoltovarmuuden varmistamiseksi ja kehittämiseksi teemme jatkuvaa yhteistyötä Fingridin, omien kumppaneidemme, viranomaisten ja muiden alan organisaatioiden kesken.

Varautumista sähköpulaan jatkettiin myös talvea 2023–2024 silmällä pitäen, vaikka sähköpulan riski olikin pienentynyt. Sähköpulan todennäköisyyttä on pienentänyt mm. Olkiluoto 3:n käyttöönotto sekä

asiakkaiden toimenpiteet sähkön säästämiseksi.

Median ja asiakkaiden kiinnostus sähköpulaa kohtaan oli suurta erityisesti vuoden 2023 alussa. Astetta alemmas -kampanja ja lämmin alkutalvi vähensivät kuitenkin kuluttajien sähkökäyttöä huomattavasti. Kun neuvonta ja tieto aiheesta lisääntyivät, sähkökäyttäjien valmiudet toimia erikoistilanteissa paranivat.

Toimintamalli purkumateriaalien hyödyntämisestä

Kymenlaakson Sähköverkko Oy on viimeisen kahden vuoden aikana kehittänyt toimintamallia verkosta purkautuvien materiaalien hyödyntämiseksi. Käytöstä poistettu sähköverkko muuttuu tehokkaalla kierrätyksellä uudelleen raaka-aineeksi ja varaosiksi.

Uusiokäyttö tuo säästöjä ja vastuullisuutta

Sähköverkon toimitusvarmuushankkeissa verkkoa saneerataan laajoissa kokonaisuuksissa, ja osa purkautuvista komponenteissa on sellaisia, että niitä voidaan hyödyntää toisaalla verkossa. Uusiokäyttö koskee mm. muuntajia, katkaisijoita, erottimia sekä tiettyjä tietoliikennekomponentteja.

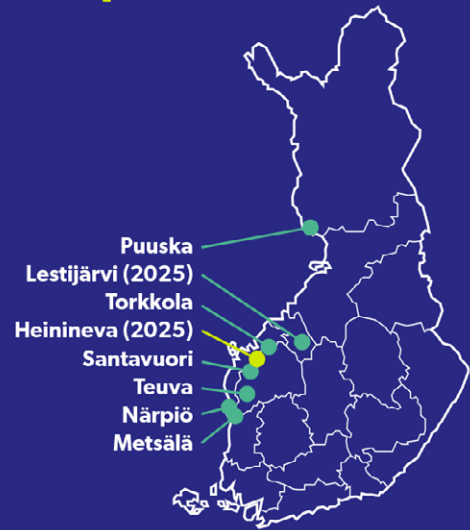
Materiaalit otetaan purkutöiden yhteydessä talteen, ja niitä hyödynnetään kunnossapidon ja viankorjauksen töissä. Materiaalin uudelleenkäytöllä saavutetaan säästöjä investointikustannuksissa, ja samalla edistetään vastuullisuuden kehitystyötä sähköverkko-toiminnassamme. Vuonna 2023 uudelleenkäytettiin mm. 30 muuntajaa.

Lähde: TVO

KSOY omistaa tuotanto-osuuksia 7 tuulivoimapuistossa ja 1 aurinkovoimapuistossa.

Kehitys kohti hiilivapaata tuotantoa

Siirtyminen hiilineutraaliin sähköntuotantoon on ollut KSOY:n pitkän aikavälin strateginen tavoite. Muutos alkoi 2010-luvun alussa, jolloin yhtiö alkoi investoida ydin-, vesi- ja tuulivoimaan. Samalla luovuttiin vaiheittain vanhentuneiden ja taloudellisesti kannattamattomien kivihiihi-, öljy-, maakaasu- ja turvevoimalaitosten omistuksista. KSOY:n sähköntuotanto oli 99,8 prosenttisesti hiilineutraalia vuonna 2023. Kymmenen vuotta aikaisemmin vastaava luku oli vain 51,8 prosenttia.

Olkiluoto 3 -laitoksen valmistuminen ja säännöllisen sähköntuotannon alkaminen vuonna 2023 on ollut suurin yksittäinen muutos KSOY:n tuotantorakenteessa.

Vuonna 2023 tuulisähköllä katettiin 18,1 % Suomen sähkön kulutuksesta, ja tuulisähkön osuus Suomen sähkön tuotannosta oli 18,5 %. Kotimaisen tuulisähkön tuotanto kasvoi 25 % edelliseen vuoteen verrattuna. (Lähde: Tuulivoimayhdistys 12.1.2023)

KSOY on mukana Suomen suurimman tuulivoimapuiston toteuttamisessa Lestijärvellä. Valmistuttuaan

tuulipuiston vuosittainen energiantuotanto on yli 1,3 terawattituntia, joka vastaa noin 280 000 kotitalouden vuosittaista sähkönkulutusta (5 000 kWh / kotitalous). Lestijärven tuulipuiston valmistumisen jälkeen tuulivoiman osuus Kymenlaakson Sähkön koko sähköntuotannosta on noin 30 prosenttia. Puiston arvioidaan valmistuvan ja aloittavan tuotannon vuonna 2025.

Vuonna 2023 tehtiin ensimmäinen investointipäätös aurinkovoimaomistuksesta. KSOY osallistuu Kymppivoima Oy:n kautta EPV Energian aurinkovoimapuiston rakentamiseen Lapuan Heininevalle. Aurinkopuiston kokonaisteho on noin 70 MW ja keskituotto noin 67 GWh vuodessa. KSOY:n osuus puistosta on 6 prosenttia.

Kestäviä valintoja huomisen hyväksi

Ihmisten ja ympäristön hyvinvointi on meille tärkeää. Vastuullinen toiminta ja hyvä yrityskansalaisuus tarkoittavat meille valintoja ja tekoja.

Omalla toiminnallamme tuemme hyvinvointia ja elinvoimaisuutta alueellamme myös tulevan sukupolven hyväksi.

Perustan hyvinvoinnille luo luotettava, kilpailukykyinen, ympäristöystävällinen ja vuorovaikutteinen energia.

Luotettavaa energiaa

Toimintamme lähtökohta on turvallinen, kehittyvä ja häiriötön toiminta energia-ketjun kaikissa vaiheissa tuotannosta kulutukseen.

Ympäristöystävällistä energiaa

Ympäristönäkökulma on mukana kaikessa toiminnassamme ja vaikuttaa keskeisesti työhömmä ja valintoihimme energiantuotannossa. Ympäristövaikutusten merkitys energia-alalla on suuri. Keskeinen kysymys on ilmastonmuutoksen hillitseminen investoimalla uusiutuvaan energiaan ja hiilineutraaliin tuotantoon.

Kilpailukykyistä energiaa

Olemme sitoutuneet pitkäjänteiseen toimintaan, joka ulottuu seuraavaa kvartaalia pidemmälle ja toimii kaikkien sidosryhmiemme parhaaksi. Terveellä liiketoiminnalla voimme varmistaa toiminnan jatkuvuuden, luotettavan energiantoimituksen ja merkittävän tuoton omistajakunnille.

Vuorovaikutteista energiaa

Sosiaalisen vastuun keskiössä ovat ihmiset. Vastuullisessa sidosryhmyssä on tärkeää tunnistaa keskeisten ryhmien odotukset ja tarpeet. Meille tärkeitä sidosryhmiä ovat asiakkaat, henkilöstö ja omistajat sekä viranomaiset, päättäjät ja järjestöt.

Luotettavaa energiaa ja vastuullista verkon kehittämistä

Tietoturvamallia kehitettiin

KSOY otti vuonna 2023 käyttöön tietoturvan johtamis- ja hallintajärjestelmän, joka on keskeinen osa tietoturvallisuuden ylläpitoa ja riskienhallintaa. Tietoturvan toteuttamiseksi tietoturvaorganisaatio vastuuttaa yhdessä liiketoimintojen kanssa rooleja tietoturvariskien tunnistamiseksi ja hallintatoimenpiteiden määrittämiseksi.

Mittariuudistuksesta sopimus kotimaisen toimittajan kanssa

Kymenlaakson Sähköverkko julkisti vuoden 2023 alussa yhteistyösopimuksen kotimaisen Aidon Oy:n kanssa uusien älykkäiden sähkömittarien hankinnasta, tiedonsiirtopalvelusta ja asennuksesta. Lisäksi Aidon toimittaa Kymenlaakson Sähköverkolle energiamittauksen ja mittaustiedonhallinnan kymmenen vuoden ajan. Kymenlaakson Sähköverkko uudistaa hankkeessa noin 100 000 sähkömittaria, ja hankinnan arvo on noin 17 miljoonaa euroa. Hanke käynnistyi vuonna 2023 uuden ICT-järjestelmän ja palveluympäristön toteutuksella. Sähkömittareiden asennukset asiakkaillemme painottuvat vuosiin 2025–2026. Laitte-asennuksista vastaa Aidonin alihankkijana infrapalveluyhtiö Elvera Oy. Sähkömittarihanke kilpailutettiin yhteishankintana Järvi-Suomen Energia Oy:n ja PKS Sähkösiirto Oy:n kanssa.

Tutkimus- ja kehityshankkeista uusia toimintatapoja operatiiviseen toimintaan

Kymenlaakson Sähköverkko Oy toteuttaa tutkimus- ja kehityshankkeita yhdessä kumppaneidensa kanssa. Hankkeiden avulla kehitämme uusia toimintatapoja, pilotoimme uutta tekniikkaa sekä tarkastelemme tulevaisuuden muutoksia, jotta voimme vastata asiakkaiden tarpeisiin. Teemme tutkimus- ja kehityshankkeita yhteistyössä yliopistojen, tutkimuslaitosten, laitevalmistajien ja muiden verkkoyhtiöiden kanssa.

Olimme 2023 mukana rahoittamassa ja ohjaamassa seuraavia hankkeita:

Joustojen hyödyntäminen verkkotoiminnan kehittämisessä

Hankkeen vetovastuussa on Tampereen yliopisto, ja hanke toteutetaan yhteistyössä Järvi-Suomen Energia Oy:n, Kymenlaakson Sähköverkko Oy:n, PKS Sähkösiirto Oy:n ja Savon Voima Verkko Oy:n kanssa. Hankkeessa tarkastellaan verkkoyhtiön mahdollisuuksia hyödyntää joustoja niin mahdollisten joustokohteiden kuin valvontamenetelmien kannalta. Hanke käynnistettiin vuoden 2022 loppupuolella, ja se valmistui vuoden 2023 aikana. Hankkeen loppuraportti on julkaistu nettisivuillamme.

Dronit ja data-analytiikka sähköverkkojen vianpaikannuksessa ja kunnossapidossa

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun XAMK:in tuottama hanke yhteistyössä Kymenlaakson Sähköverkko Oy:n, Järvi-Suomen Energia Oy:n ja Lappeenrannan Sähköverkko Oy:n kanssa. Hankkeessa tarkastellaan dronien sopivuutta erilaisten sensoreiden alustoiksi sekä tarkastellaan ääriolosuhteet dronien hyödyntämiselle. Hankkeessa kerätään kokemuksia teknologioiden soveltamisesta sähköverkkojen vianpaikannukseen ja -hallintaan liittyen. Hankkeen on tarkoitus valmistua viimeistään 2025.

Kyllästettyjen puupylväiden pitkäaikaiskestävyys EAKR-hanke

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu XAMK tuottaa hanketta yhteistyössä Kymenlaakson Sähköverkko Oy:n, Järvi-Suomen Energia Oy:n ja Savon Voima Verkko Oy:n kanssa. Tutkimuksen avulla kerätään tietoa pylväiden elinkaaresta ja vaikutuksista toimintaan. Toimintavaikeuksista tutkitaan mm. kuinka pitkään pylväs voi olla turvallisesti käytössä (henkilöturvallisuus) ja mikä pylväiden elinkaariri on sähköverkon omaisuuden hallinnan näkökulmasta, ts. milloin on tarvetta saneerata, onko syytä siirtyä ilmajohdoista vain maakaapeleihin jne. Tutkimuksen tuottaman ikääntymismallin avulla pylväiden elinkaaren hallintaan osattaisiin kohdistaa pylväiden kuntotarkastuksia ja mahdolliset uusinnat pystyttäisiin kohdistamaan tarkemmin oikeisiin johto-osiin ja pylväisiin tai vaihtaa kunnossapidon toimin vain tarvittavat pylväät. Hanke käynnistyi vuoden 2023 aikana.

Kilpailukykyistä energiaa

Sähkön hintakilpailukykyä turvataan suojauksilla

Hinnaltaan kilpailukykyinen energia on keino, jonka avulla varmistamme elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja kuluttaja-asiakkaiden jokapäiväistä sujuvaa arkea.

Sähkön hintariskejä vastaan suojaudutaan tekeväällä sähköjohdannaispimuksilla sekä myynnin että tuotannon osalta. Yhtiössä on salkunhallinnan riskikäsikirja, jonka mukaisesti suojaustoimenpiteet toteutetaan.

Toiminnan riskit ja epävarmuustekijät hallitaan noudattamalla yhtiön hallituksen hyväksymää riskienhallintajärjestelmää ja riskienhallintapolitiikkaa.

Arvoa omistajille ja yhteiskunnalle

Tavoitteenamme on tuottaa arvoa kaikille sidosryhmillemme. Tuotamme omistajille ja yhteiskunnalle

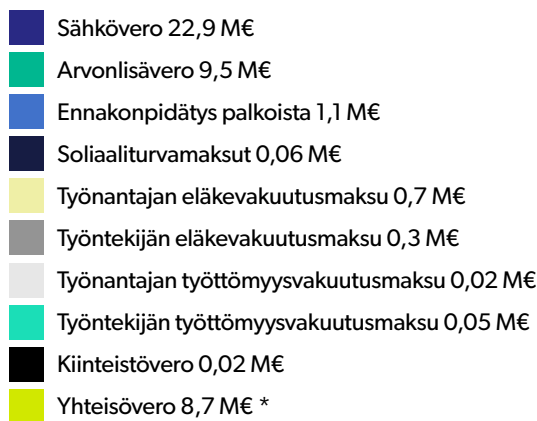
taloudellista arvoa mm. verojen ja osinkojen muodossa. Vuodelta 2023 tilitettävää arvonlisäveroa kertyi 9,5 miljoonaa euroa ja tilitettävää sähköveroa 22,9 miljoonaa euroa. Yhtiön hallitus esittää yhtiökokoukselle 10,1 (2,8) miljoonan euron osingon jakamista eli 60 (16,90) euroa osakkeelta.

Vakautta asiakkaille ja henkilöstölle

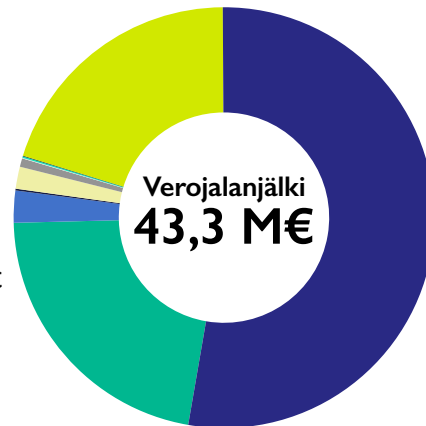
Kannattava ja menestyvä yhtiö on turvallinen kumppani. Taloudellinen vakaus turvaa toimintamme ja sen kehittämisen. Meillä on vastuullinen rooli yhteiskunnassa välttämättömän hyödykkeen, sähkön, tuottajana sekä vastuu yli 100 000 asiakkaastamme, joille mahdollistamme sähkön häiriötöntä toimitusta ja saatavuutta kilpailukykyiseen hintaan.

Kannattava toiminta mahdollistaa välttämättömät investoinnit, joiden avulla täytämme meille asetetut vaatimukset ja varaudumme tulevaisuuden tarpeisiin sekä uudenlaisiin energiaratkaisuihin.

Kymenlaakson Sähkö -konserni

* Sisältää väliaikaista voittoveroa 3,0 M€.

Lähde: Kymenlaakson Sähkö -konserni

Ympäristöystävällistä energiaa

Aurinkosähkö suosittua

Kymenlaakson Sähköverkon verkkoon on liitetty jo yli 3 100 aurinkosähköjärjestelmää, joiden kokonaisteho on 26,8 MW. Uusia aurinkosähkökohteita liitettiin verkkoon vuonna 2023 yhteensä 945 (792).

Energiansäästöviikkoa vietettiin lokakuussa teemalla "Energiankäytön uusi aika"

KSOY oli jälleen mukana valtakunnallisessa Energiansäästöviikon kampanjassa.

Lahjoitimme alueemme koulujen tokaluokkalaisille energia-aiheista opetusmateriaalia. Valmiin materiaalin, pelien ja leikkien avulla on helppo ottaa haltuun perustiedot energiasta, sen tuotannosta sekä järkevästä käytöstä ja säästämisestä. Oppilaiden paketteja lahjoitettiin kertomusvuonna yli 480 kappaletta.

KSOY mukana toteuttamassa energia- ja ilmastostrategiaa

Kymenlaakson Sähkö on mukana energiatehokkuussopimuskaudella 2017–2025. Energiatehokkuussopimukset ovat tärkeä osa Suomen energia- ja ilmastostrategiaa ja edistävät energian tehokasta käyttöä Suomessa. Sopimus velvoittaa energiankäytön tehostamiseen vapaaehtoisesti kehittämällä innovatiivisia uusia energiapalveluita ja energiatehokkuustoimia asiakkaille.

Energiankäyttöä on tehostettava myös omassa toiminnassa, energian jakelussa ja tuotannossa. Tavoitteena on vähintään kuuden prosentin tehostaminen vuoteen 2025 mennessä vuoden 2016 energiankäyttöön verrattuna. Vastuullinen ja tehokas energiankäyttö vähentää ilmastonmuutosta aiheuttavia hiilidioksidipäästöjä.

Asiakaspalvelumme hoitaa energianeuvontaa osana päivittäistä toimintaa.

Luotettavaa kumppanuutta

Tapahtumia kumppaneidemme kanssa

Kesällä toteutettiin Kymenlaakson Sähkön, Radio Kaakon ja AK Sound & Music Servicen yhteistyössä Arki virtaa -musaskaba. Yleisö äänesti voittajaksi kotkalaislähtöisen iskelmäyhtye Hurman kappaleella Onnesta täyttyneet. Kilpailuun haki mukaan 25 kilpailijaa.

Järjestimme syksyllä 2023 suosituksen lapsiperheille suunnatun Virtaa palloon -tapahtuman. Tapahtuma järjestettiin Kouvolassa, Kotkassa ja Loviisassa. Kaikilla paikkakunnilla yhteistyökumppanina toimi paikallinen urheiluseura. Tapahtumat keräsivät yhteensä noin 900 osallistujaa.

Joulukuussa toteutettiin Kotkassa Energiaa jäällä -kumppanuustapahtuma.

Urheilu- ja kulttuuristipendejä jaettiin 18:n kerran

KSOY jakoi marraskuussa 2023 stipendejä kymmenelle sitoutuneelle ja tavoitteelliselle nuorelle urheilijalle. Stipendien tarkoituksena on kannustaa nuoria harrastajia eteenpäin ja menestykseen lajinsa parissa. Hakemuksia vastaanotettiin yli 170 kappaletta. Vuonna 2022 kaikki stipendit myönnettiin yksilölajien harrastajille, koska KSOY ei muilla tavoin tue tai sponsoroi näiden lajien yksilöharrastajia. Stipendin arvo on saajalle 800 euroa.

Otto Merta, Pukkila

Otto Merta on yksi KSOY:n vuonna 2023 stipendien saaneista nuorista. Otto on 16-vuotias pikkilalainen, joka päätyi nyrkkeilyn pariin potkunyrkkeilyn kautta. Hakemuksessaan Otto kertoi, että nyrkkeilystä on kertynyt 7 voittoa ja 4 tappiota. – Suurimpia saavutuksiani ovat SM-pronssi 2022, TUL-turnausvoitto 2023 sekä KING's cup voitto 2023, Otto sanoo.

Oton harjoitteluun kuuluu nyrkkeilyn lajiharjoittelua 4–5 kertaa viikossa ja lisäksi lenkkeilyä. – Ensi kaudella olisi tarkoitus saada lisää kansainvälistä kokemusta ja turnausvoittoja, miettii Otto. Pidemmän ajan tavoitteena olisi päästä maajoukkueeseen, ja myös valmennusasiat kiinnostavat Ottoa. Stipendirahoja hän aikoo käyttää uusiin nyrkkeilyvarusteisiin ja kisamatkojen kustannuksiin.

Joululahjoitus lapsiperheille

Kymenlaakson Sähkön vuosittaisen joululahjoituksen kohteena olivat vuonna 2023 Kymenlaakson alueen lapsiperheet. Kymenlaakson perhekeskus eli alueen järjestöt, seurakunnat ja hyvinvointialue toteuttivat keräyksen yhteistyössä. Kymenlaakson Sähkö osallistui keräykseen 1 000 euron lahjoituksella. Keräykseen tulleet tuotot lahjoitettiin lyhentämättöminä Kymenlaaksossa asuville lapsiperheille lahjakorttien muodossa, joilla voi ostaa ruokaa ja käyttötarvikkeita (pois lukien alkoholi- ja tupakkatuotteet).

Verkostoitumista ja yhteistyötä

toimikunnissa ja ohjaus- ja työryhmissä

Asiantuntijamme toimivat aktiivisesti monissa alueellisissa ja valtakunnallisissa toimikunnissa sekä ohjaus- ja työryhmissä, joiden tavoitteena on energia-alan kehittäminen kestäväällä ja kannattavalla tavalla. Yhteisenä tavoitteena on toiminta- ja investointiympäristön rakentaminen vakaaksi, ennakoitavaksi ja turvalliseksi.

Strategia ja arvot

Strategia

Olemme luotettava kehityksen vauhdittaja

Verkkomme mahdollistaa tehokkaan ja hiilivapaan energijärjestelmän kehittymisen. Älykäs verkko toimii uusien energiaratkaisujen alustana asiakkaillemme. Verkon toimitusvarmuus on erinomaisella tasolla.

Olemme myös tulevaisuuden sähköntuottaja

Tuotamme sähköä hiilivapaasti, ja kasvamme merkittäväksi uusiutuvan sähkön tuottajaksi. Perinteisten tuotantohankkeiden rinnalla osallistumme uusia teknologioita soveltaviin hankkeisiin.

Meiltä asiakkaamme saavat erinomaista asiakaspalvelua

Tarjoamme asiakkaille laadukasta palvelua. Asiakassuhteemme ovat monipuolisia ja vuorovaikutteisia. Nykyaikaisissa palvelukanavissa asiointi on sujuvaa ajasta ja paikasta riippumatta.

Olemme osaamisen kehittäjä ja toiminnan uudistaja

Olemme kehittyvä ja uudistumiskykyinen yhtiö. Henkilöstömme on osaavaa, innostunutta ja motivoitunutta. Työyhteisömme on nykyaikainen, ja työskentelytapamme ovat joustavia. Meillä on ammattitaitoinen ja tehokas kumppaniverkosto. Toimintamme on vastuullista, läpinäkyvää ja kannattavaa, josta sekä asiakkaat, henkilöstö että omistajat hyötyvät.

Arvomme

Hyvin palveltu asiakas

- Arvostamme asiakkaitamme.
- Tuotamme hyötyä ja hyvinvointia.
- Pidämme lupaukset.

Yhteistyöstä voimaa

- Onnistumme yhdessä.
- Tuemme toisiamme.
- Välitämme toisistamme.
- Pidämme lupauksemme.

Avoimuutta arkeen

- Kommunikoimme avoimesti.
- Kuuntelemme jokaista.
- Toimimme oikeudenmukaisesti.

Uudistamalla parempiin tuloksiin

- Toimimme tavoitteellisesti.
- Arvostamme hyvää työtä.
- Kehitämme itseämme.
- Olemme joustavia.

Hallinnointi

Kymenlaakson Sähkö -konsernin toiminta, päätöksenteko ja hallinto perustuu Suomen lakeihin ja säädöksiin, yhtiön yhtiöjärjestykseen ja hallinnointikoodiin (Corporate Governanse) sekä omistajakuntien keskenään solmimaan osakassopimukseen.

Konsernin toiminnasta vastaavat osakeyhtiölain mukaisella tavalla Kymenlaakson Sähkön hallintoneuvosto ja hallitus. Yhtiön määräysvalta ja hallinto on jaettu hallintoneuvoston ja hallituksen sekä toimitusjohtajan kesken.

Kymenlaakson Sähkö Oy:n tytäryhtiön Kymenlaakson Sähköverkko Oy:n hallitus muodostuu emoyhtiön nimeämistä henkilöistä. Konsernin hallinnossa noudatetaan sähkömarkkinalain eriyttämisvelvollisuutta koskevia vaatimuksia.

Konserniohje määrittelee puitteet konsernin tytäryhtiöiden omistajaohjaukselle. Ohjetta noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhtiöissä, ellei niitä koskeva lainsäädännöstä muuta johdu.

Yhtiökokous

Yhtiökokous käyttää ylintä päätösvaltaa. Sen tehtäviin kuuluvat osakeyhtiölaissa ja yhtiöjärjestyksessä määrätyt tehtävät. Se valitsee sekä hallituksen että hallintoneuvoston jäsenet ja niiden puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Osakkeenomistajalla on yhtiökokouksessa yksi ääni kutakin omistamaansa osaketta kohti. Varsinainen yhtiökokous pidetään vuosittain hallituksen määräämänä päivänä yhtiön kotipaikkakunnalla.

Hallintoneuvosto

Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa hallintoa sekä antaa varsinaiselle yhtiökokoukselle lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Hallintoneuvostoon kuuluu vähintään kahdeksan ja enintään 24 jäsentä. Omistajakuntien välisen osakassopimuksen mukaisesti hallintoneuvostoon valitaan yksi jäsen kustakin sopimuksessa mukana olevasta kunnasta. Lisäksi hallintoneuvostoon valitaan kaksi henkilöstön edustajaa ja heille varahenkilöt. Hallintoneuvosto kokoontuu keskimäärin kaksi kertaa vuodessa.

Hallitus

Hallituksen tehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä lain ja yhtiöjärjestyksen mukaisesti. Hallitus valitsee yhtiön toimitusjohtajan. Hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään yhdeksän jäsentä. Osakassopimuksen mukaan hallituksen jäsenet valitaan sopimusosapuolten suhteellisiin omistusosuuksiin perustuen. Hallitus kokoontuu säännöllisin väliajoin noin 8–10 kertaa toimikauden aikana hallituksen etukäteen vahvistaman aikataulun mukaisesti ja lisäksi aina tarvittaessa.

Toimitusjohtaja

Toimitusjohtaja johtaa yhtiön liiketoimintaa ja vastaa yhtiön operatiivisesta toiminnasta lakien, säädösten ja hallituksen antamien valtuuksien ja ohjeiden mukaisesti.

Johtoryhmä

Konsernin johtoryhmä avustaa toimitusjohtajaa. Johtoryhmään kuuluvat toimitusjohtajan lisäksi Kymenlaakson Sähkö Oy:n liiketoimintajohtaja ja talousjohtaja sekä tytäryhtiö Kymenlaakson Sähköverkko Oy:n toimitusjohtaja. Laajennettuun johtoryhmään kuuluvat lisäksi Kymenlaakson Sähkö Oy:n kehityspäällikkö ja viestintäpäällikkö.

Johtoryhmä

Konsernin johtoryhmä avustaa toimitusjohtajaa.

Johtoryhmään kuuluvat toimitusjohtajan lisäksi Kymenlaakson Sähkö Oy:n liiketoimintajohtaja ja talousjohtaja sekä tytäryhtiö Kymenlaakson Sähköverkko Oy:n toimitusjohtaja. Laajennettuun johtoryhmään kuuluvat lisäksi Kymenlaakson Sähkö Oy:n kehityspäällikkö ja viestintäpäällikkö.

Aku Pyymäki, toimitusjohtaja **Kymenlaakson Sähkö Oy**

Koulutus: DI

Syntymävuosi: 1965

Hallitusjäsenyydet: Elvera Oy, Kymppivoima Oy (pj), Kymppivoima Hydro Oy, Orimattilan Lämpö Oy (vpj.), Power Deriva Oy, PD Power Oy, Suomen Liittymisjohdot Oy (pj), jäsen Energiateollisuus ry:n vaalivaliokunnassa

Otto Heikkinen, talusjohtaja **Kymenlaakson Sähkö Oy**

Koulutus: KTM

Syntymävuosi: 1974

Hallitusjäsenyydet: Kymenlaakson Sähköverkko Oy (pj), Suomen Liittymisjohdot Oy

Olli Laitinen, energialiiketoiminnan johtaja **Kymenlaakson Sähkö Oy**

Koulutus: DI

Syntymävuosi: 1978

Hallitusjäsenyydet: Orimattilan Lämpö Oy:n hallituksen jäsen

Jouni Pylvänäinen, toimitusjohtaja **Kymenlaakson Sähköverkko Oy,** **Suomen Liittymisjohdot Oy**

Koulutus: tekniikan tohtori, DI

Syntymävuosi: 1978

Hallitusjäsenyydet: Kymenlaakson Sähköverkko Oy, Kaakon Alueverkko Oy:n (vpj), Enevera Oy (pj), Suomen Liittymisjohdot Oy, Kymenlaakson kauppakamarin Teollisuuden alan valiokunta, Tuulivoimayhdistyksen verkkovaliokunnan jäsen

Laajennettuun johtoryhmään kuuluivat lisäksi kehityspäällikkö Heikki Rantula ja viestintäpäällikkö Marjo Lahtinen.

Hallitus

Hallituksen tehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä lain ja yhtiöjärjestyksen mukaisesti.

Hallitus valitsee yhtiön toimitusjohtajan. Hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään yhdeksän jäsentä. Osakassopimuksen mukaan hallituksen jäsenet valitaan sopimusosapuolten suhteellisiin omistus-osuuksiin perustuen. Hallitus kokoontuu säännöllisin väliajoin noin 8–10 kertaa toimikauden aikana hallituksen etukäteen vahvistaman aikataulun mukaisesti ja lisäksi aina tarvittaessa.

Jan D. Oker-Blom

hallituksen puheenjohtaja, Loviisa

Koulutus: VTM, MBA

Syntymävuosi: 1975

Nykyinen työtehtävä: kaupunginjohtaja, Loviisa 29.2.2024 asti, yhteiskuntasuhdejohtaja Fiskars Oyj Abp 1.3.2024 alkaen

Keskeiset luottamustehtävät: Länsi-Kymen Osuuspankin hallintoneuvoston jäsen, Itä-Uudenmaan kauppakamarin hallituksen jäsen, Helsingin yliopiston Alumniyhdistyksen valtuuskunnan jäsen, UniQ Works Oy:n ja Oy Oker-Blom Ab:n hallituksen puheenjohtaja

Kim Jorda

hallituksen jäsen, Lapinjärvi

Koulutus: ylioppilas, HHJ-koulutus

Syntymävuosi: 1959

Nykyinen työtehtävä: toimitusjohtaja, kalastusneuvos, Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL r.y.

Keskeiset luottamustehtävät: Lapinjärven kunnanhallituksen puheenjohtaja ja kunnanvaltuuston jäsen, Uudenmaan liiton maakuntavaltuuston jäsen, Pro Kala ry:n hallituksen puheenjohtaja

Manu Huuhilo

hallituksen varapuheenjohtaja, Kouvola

Koulutus: ammatillinen koulutus, HHJ-tutkinto

Syntymävuosi: 1988

Nykyinen työtehtävä: työmaapäällikkö, Destia Rail Oy

Keskeiset luottamustehtävät: Kouvolan kaupungin-hallituksen ja -valtuuston jäsen, Anjala-Inkeröisten työväen-yhdistys ry:n varapuheenjohtaja, Pohjois-Kymen musiikki-opiston hallituksen jäsen (PKMO), Kymenlaakson Opiston hallituksen jäsen (KYME)

Tero Jäppinen

hallituksen jäsen, Orimattila

Koulutus: IAD Project Management

Syntymävuosi: 1964

Nykyinen työtehtävä: asiantuntija, Caverion Suomi Oy

Keskeiset luottamustehtävät: Orimattilan kaupunginvaltuus-ton varavaltuutettu, Cadillac Club of Finland Vice President

Mika Lampola

hallituksen jäsen, Hollola

Koulutus: insinööri AMK, sähkövoimatekniikka, HHJ-koulutus

Syntymävuosi: 1971

Nykyinen työtehtävä: sähköautomaatioinsinööri, Metsä Fibre

Keskeiset luottamustehtävät: Hollolan kunnanhallituksen puheenjohtaja, Hollolan kunnanvaltuuston jäsen, pankin hallintohenkilö, mukana monissa eri kansalaisjärjestöissä

Otto Koskela

hallituksen jäsen, Virolahti

Koulutus: kauppatieteiden maisteri

Syntymävuosi: 1992

Nykyinen työtehtävä: kunnanjohtaja Virolahti 13.3.2023 alkaen

Keskeiset luottamustehtävät: Cursor Oy:n hallituksen jäsen (Kotkan-Haminan seudun kehittämissyhtiö), Kymen Turvan hallituksen puheenjohtaja

Vesa Palmgren

hallituksen jäsen, Hamina

Koulutus: insinööri

Syntymävuosi: 1966

Nykyinen työtehtävä: järjestelmäasiantuntija, Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtori

Keskeiset luottamustehtävät: Haminan kaupunginvaltuuston varajäsen, Haminan kaupungin lupavaliokunnan varajäsen ja kilpailukykyvaliokunnan varajäsen

Hallintoneuvosto

Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa hallintoa sekä antaa varsinaiselle yhtiökokoukselle lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta.

Hallintoneuvostoon kuuluu vähintään kahdeksan ja enintään 24 jäsentä. Omistajakuntien välisen osakas-sopimuksen mukaisesti hallintoneuvostoon valitaan yksi jäsen kustakin sopimuksessa mukana olevasta kunnasta. Lisäksi hallintoneuvostoon valitaan kaksi henkilöstön edustajaa ja heille varahenkilöt. Hallintoneuvosto kokoontuu keskimäärin kaksi kertaa vuodessa.

Elmeri Nieminen

puheenjohtaja, Myrskylä

Tero Nieminen

varapuheenjohtaja, Orimattila

Juha Ahola

jäsen, Pukkila 17.11.2024 alkaen

Jarkko Harjumaaskola

jäsen, Hamina

Markus Kalliokivi

jäsen, Pukkila 17.11.2024 asti

Päivi Lempiö

jäsen, Lapinjärvi

Tom Liljestrand

jäsen, Loviisa

Katriina Ovaska

jäsen, Luumäki

Päivi Rahkonen

jäsen, Hollola

Sisko Ukkola-Paronen

jäsen, Virolahti

Hannu-Matti Vertanen

jäsen, Kouvola

Kirsi Laurikainen

henkilöstöedustaja

Pia Hietanen

henkilöstöedustaja

Hallituksen toimintakertomus

Hallituksen toimintakertomus 2023

Toimintaympäristö

Suomessa käytettiin vuonna 2023 sähköä 80 (82) TWh, mikä on 2 prosenttia vähemmän kuin edellisellä vuonna. Sähkön kulutuksesta katettiin tuonnilla 2 (15) prosenttia ja Suomen omalla tuotannolla 98 (88) prosenttia. Teollisuuden sähkökäyttö väheni 6 prosenttia edellisvuodesta. Muu kuin teollinen sähkökulutus kasvoi hieman. Sähkön tukkumarkkinahinta Suomessa laski 63 prosenttia huippuvuodesta 2022, mutta oli edelleen selvästi pitkän aikavälin keskiarvon yläpuolella.

Päästöttömän sähköntuotannon osuus kasvoi merkittävästi viime vuonna Olkiluoto 3:n käyttöönoton ja tuulivoiman lisääntymisen myötä. Päästöttömän tuotannon osuus oli 94 prosenttia (89). Kivihiilen käyttö sähköntuotannossa puolittui ja turpeen käyttö väheni kolmanneksen.

Uusia tuulivoimalaitoksia rakennettiin vuoden 2023 aikana 212 kappaletta. Tuulivoimakapasiteetti kasvoi 1 300 MW, ja tuulivoimatuotanto oli 14,5 TWh. Tuulivoimatuotanto kasvoi 25 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Tuulivoimalla katettiin 18,1 prosenttia Suomen sähkökulutuksesta.

Energiavirasto julkaisi vuosia 2024–2031 koskevat sähköverkkotoiminnan hinnoittelun valvontamenetelmät joulukuun lopussa. Menetelmiin on tehty merkittäviä muutoksia aiempiin vuosiin verrattuna. Suurin yksittäinen muutos on verkko-omaisuuden arvostuksen jäädyttäminen, mikä tulee jatkossa heikentämään sähköverkkoyhtiöiden investointikykyä.

Vuoden 2023 osalta on voimassa voittoverolain mukainen sähköalan väliaikainen voittovero.

Merkittäviä tapahtumia

KSOY-konsernin strategia ”Puhtaasti sähköä” määrittelee painopistealueet sähköverkkotoiminnalle, sähkön tuotannolle ja KSOY-yhteisölle. Pitkän aikavälin strategialinjauksen mukaisesti yhtiö siirtyi täysin hiilineutraaliin sähköntuotantoon. Vuonna 2023 KSOY:n tuotanto oli jo 99,8 prosenttisesti hiilineutraalia, ja kokonaan päästöttömään tuotantoon päästään lähivuosina. Olkiluoto 3 -ydinvoimalaitoksen säännöllisen sähköntuotannon alkaminen 16.4.2023 lisää KSOY:n sähköntuotannon määrää noin 50 prosentilla.

KSOY-konsernin tulos nousi ennätyselliselle tasolle energialiiketoiminnan merkittävän tulosparannuksen ansiosta. Sähköntuotannon hyvän tuloksen päätekijöitä olivat laitosten hyvä käytettävyyden ja onnistuneet hintasuojaukset. Sähkönmyynnin tulos saatiin myös käännettyä hieman voitolliseksi. Verkkoliiketoiminnan tulos parani hieman syksyn myrskyhäiriöiden aiheuttamista lisäkustannuksista huolimatta.

Vuoden alussa yhtiö käynnisti selvityksen sähkön vähittäismyynnin strategiavaihtoehtoista. Selvityksessä todettiin vähittäismyynnin toimintaympäristön muuttuneen viime vuosien aikana merkittävästi sähkön hintatason voimakkaan vaihtelun ja kiristyneen kilpailun myötä. Tämä on kasvattanut liiketoiminnan riskejä ja lisännyt painetta tuotekehityksen, tietojärjestelmien, kustannustehokkuuden ja kannattavuuden osalta.

Vähittäismyynnin strategiaselvityksen tuloksena Väre Oy:n kanssa neuvoteltiin järjestely, jossa yhtiö luovutti sähkön vähittäismyyntiliiketoiminnan liiketoimintasiirtona Väre Oy:lle 1.1.2024. Järjestelyssä yhtiö sai vastikkeena Väre Oy:n osakkeita, ja siitä tuli Väreeseen toiseksi suurin osakkeenomistaja 18,1 prosentin osuudella. Järjestely julkistettiin 21.11.2023, ja Kilpailu- ja kuluttajavirasto hyväksyi sen marraskuun lopussa.

Vuoden 2022 lopun korkeiden sähkön myyntihintojen seurauksena säädettiin uutta lainsäädäntöä kotitalouksien sähkölaskujen tukemiseksi. Asiakashintoja alennettiin mm. määräaikaisella arvonlisäveron alennuksella, sähkötuella, sähköhyvityksellä sekä sähkölaskujen maksuaikojen pidennyksillä. Kymenlaakson Sähkön sähköhyvitykset olivat noin 6,0 miljoonaa euroa.

KSOY omistaa 10 prosenttia rakenteilla olevasta Lestijärven tuulivoimapuistosta. Kesällä puiston laitostoimittaja Siemens-Gamesa ilmoitti ongelmista sen toimittamien laitosten kestävyudessa. Tämän vuoksi puiston valmistuminen siirtyi vuodelle 2025. Valmistuessaan se on Suomen suurin tuulivoimapuisto. Sen vuosittainen energiatuotanto on noin 1,3 TWh ja teho 455 MW.

KSOY osallistuu Kymppivoima Oy:n kautta EPV Energian aurinkovoimapuiston rakentamiseen Lapuan Heininevalle. Aurinkopuiston kokonaisteho on noin 100 MW ja keskituotto yli 90 GWh vuodessa. KSOY:n osuus puistosta on 4 prosenttia.

Sähköverkkoon investoitiin vuonna 2023 noin 17 miljoonaa euroa. Investoinnit kohdistuivat pääosin sähkön jakeluverkon toimitusvarmuuden parantamiseen sekä sähköasemien kapasiteetin parantamiseen ja uusimiseen. Sähköjohtoja asennettiin maakaapelina kokonaisuudessaan noin 250 kilometriä vuonna 2023.

Kymenlaakson Sähköverkon alueelle osui vuonna 2023 useita lumikuorma- ja myrskyrintamia. Useissa sähköverkon häiriötilanteissa sähköttömien asiakkaiden määrä oli muutamia tuhansia. Vuoden laajimmassa suurihäiriössä, Pirjo-myrskyssä, sähköttömien asiakkaiden määrä oli suurimmillaan yli 14 000 asiakasta. Vuonna 2023 sähkökatkojen kesto asiakasta kohden oli 3 tuntia 32 minuuttia (1 tunti 30 minuuttia).

Kymenlaakson Sähköverkko on pitänyt yllä valmiutta toimia sähköpulatilanteissa ja toteuttanut vuoden aikana järjestelmäkehityshankkeita, joilla on automatisoitu operointitoimintaa ja parannettu asiakasviestintää.

Kymenlaakson Sähköverkko käynnisti 2023 alussa hankkeen uuden sukupolven sähkömittareiden asentamiseksi ja mittariluentajärjestelmän toteuttamiseksi. Toteutuksessa päävastuullisena kumppanina toimii Aidon Oy. Hanke on edennyt pääosin suunnitelmien mukaisesti, ja vuoden 2023 aikana on otettu käyttöön uusi luentajärjestelmä sekä asennettu ensimmäiset mittalaitteet asiakkaille. Mittalaitteiden massa-asennukset aloitetaan vuoden 2024 aikana.

Kymenlaakson Sähköverkko korotti vuonna 2023 sähkön siirtohintoja ensimmäisen kerran sitten vuoden 2018. Siirtohintoja korotettiin keskimäärin 5,8 prosenttia. Vuoden 2023 joulukuussa Kymenlaakson Sähköverkko jätti perimättä verkkopalvelun perusmaksun, minkä taustalla oli Fingridin ilmoitus jättää perimättä osa vuoden 2023 kantaverkkopalvelumaksuista.

Kymenlaakson Sähköverkon verkkoon on liitetty jo 3 100 aurinkosähköjärjestelmää, joiden kokonaisteho on 26,8 MW. Uusia aurinkosähkökohteita liitettiin verkkoon vuonna 2023 yhteensä 945 (792).

Kymenlaakson Sähkö Oy perusti vuonna 2023 uuden tytäryhtiön, Suomen Liittymisjohdot Oy:n. Yhtiö on 100 prosenttisesti Kymenlaakson Sähkö Oy:n omistuksessa. Yhtiö tarjoaa sähköverkon liittymisjohdot elinkaari palveluita mm. tuulivoimatoimijoille. Toiminta ei tilikaudella ollut vielä tilinpäätöksen kannalta olennaista.

Konsernirakenne

Kymenlaakson Sähkö -konsernin muodostavat energialiiketoimintaa harjoittava emoyhtiö Kymenlaakson Sähkö Oy sekä tytäryhtiönä verkkoliiketoimintaa harjoittava Kymenlaakson Sähköverkko Oy sekä liittymisjohtotoimintaa harjoittava Suomen Liittymisjohdot Oy. Konserniin kuuluvat osakkuusyhtiöt Kymppivoima Oy, Kymppivoima Hydro Oy, Kaakon Alue-verkko Oy, Orimattilan Lämpö Oy, Elvera Oy ja Enerva Oy.

Taloudellinen asema ja tulos

Konsernin liikevaihto oli 148,2 (196,0) miljoonaa euroa. Liikevoitto oli 29,5 (-0,8) miljoonaa euroa ja tilikauden voitto 22,8 (-0,5) miljoonaa euroa.

Emoyhtiön liikevaihto oli 103,8 (151,3) miljoonaa euroa. Liikevaihdon lasku johtui pääosin sähkön hinnan laskusta. Liikevoitto oli 14,2 (-15,1) miljoonaa euroa ja tilikauden voitto 17,8 (-1,4) miljoonaa euroa. Yhteensä emoyhtiön osinkotuotot sekä saadut konserniavustukset olivat 12,5 (15,4) miljoonaa euroa.

Konsernin ulkopuolisen lainapääoman määrä oli vuoden lopussa 98,0 (98,0) miljoonaa euroa. Omavaraisuusaste oli 29,8 (25,1) prosenttia. Maksuvalmius (Quick ratio) oli 1,6 (1,1).

Emoyhtiön ulkopuolisen lainapääoman määrä oli vuoden lopussa 55,0 (55,0) miljoonaa euroa. Maksuvalmius (Quick ratio) oli 1,7 (1,1).

Konserniyhtiöiden investoinnit olivat yhteensä 21,1 (18,3) miljoonaa euroa, josta verkostoinvestoinnit olivat 16,6 (15,8) miljoonaa euroa ja muut investoinnit 4,5 (2,5) miljoonaa euroa. Emoyhtiön investoinnit olivat 3,5 (1,6) miljoonaa euroa.

Konsernin taloudellista asemaa ja tulosta kuvaavat tunnusluvut:

	2023	2022	2021
Liikevaihto, milj. euroa	148,2	196,0	135,0
Liikevoitto, milj. euroa	29,5	-0,8	4,4
Liikevoitto, %	19,9	-0,4	3,2
Oman pääoman tuotto, %	28,5	-0,5	3,9
Sijoitetun pääoman tuotto, %	19,1	0,8	2,7
Omavaraisuusaste, %	29,8	25,1	25,5
Quick ratio	1,6	1,1	0,5

Emoyhtiön taloudellista asemaa ja tulosta kuvaavat tunnusluvut:

	2023	2022	2021
Liikevaihto, milj. euroa	103,8	151,3	89,0
Liikevoitto, milj. euroa	14,2	-15,1	-11,4
Liikevoitto, %	13,7	-10,0	-12,8
Oman pääoman tuotto, %	43,3	-2,9	0,3
Sijoitetun pääoman tuotto, %	18,9	-14,1	-11,9
Omavaraisuusaste, %	40,1	31,8	32,8
Quick ratio	1,7	1,1	0,6

Henkilöstö

Konsernin henkilöstön määrä oli keskimäärin 61 (59). Vakinaisen henkilöstön määrä vuoden lopussa oli 61 (61). Kertomusvuonna rekrytoitiin emoyhtiöön yksi henkilö ja verkkoyhtiöön kaksi henkilöä. Määräaikaista työsopimuksia päättyi yksi ja eläkkeelle jäi yksi henkilö. Vähittäismyyntiliiketoiminnan päättymisen myötä seitsemän henkilön työsuhde yhtiössä päättyi vuoden lopussa.

Konsernin vakinaisen henkilöstön keski-ikä 31.12.2023 oli 47,7 (46,5) vuotta.

Lakisääteisten vakuutusten lisäksi koko henkilöstö on vakuutettu vapaa-ajan ryhmätapaturmavakuutusella.

Konsernin henkilöstöä kuvaavat tunnusluvut:

	2023	2022	2021
Henkilöstö keskimäärin tilikaudella	61	59	60
Vakinainen henkilöstö tilikauden lopussa	61	61	58
Tilikauden palkat ja palkkiot, milj. euroa	4,1	3,4	3,4

Emoyhtiön henkilöstöä kuvaavat tunnusluvut:

	2023	2022	2021
Henkilöstö keskimäärin tilikaudella	43	40	43
Vakinainen henkilöstö tilikauden lopussa	43	42	42
Tilikauden palkat ja palkkiot, milj. euroa	2,8	2,3	2,4

Energialiiketoiminta

Energialiiketoiminnan liikevaihto oli 102,7 (150,3) miljoonaa euroa ja tulos rahoituserien jälkeen 17,4 (-14,5) miljoonaa euroa. Tärkein syy tulosparannukseen oli positiivinen kehitys sekä sähkön tuotannossa että myynnissä. Tuotannon erittäin hyvä kannattavuus johtui laitosten käytettävyyden parantumisesta ja tuotannon suojausten onnistumisesta. Myös sähkönmyynnin kannattavuus parani selvästi vaikeasta edellisvuodesta ja tulos nousi lievästi voitolliseksi.

KSOY:n sähkön myynti laski edellisvuodesta. Sähköä myytiin 867 (1 087) miljoonaa kilowattituntia. Sähkön tukkumarkkinahinta Suomen hinta-alueella laski 63 prosenttia vuoteen 2022 verrattuna. Vuoden keskihinta oli 56,5 €/MWh.

Sähköntuotanto yhtiön tuotanto-osuuksilla oli 561 (450) miljoonaa kilowattituntia. Tuotannon osalta vuoden merkittävin tapahtuma oli Olkiluoto 3 -laitoksen säännöllisen sähköntuotannon aloitus huhtikuussa.

Verkkoliiketoiminta, Kymenlaakson Sähköverkko Oy

Kymenlaakson Sähköverkko Oy:n liikevaihto oli 50,8 (51,7) miljoonaa euroa ja liikevoitto 14,6 (13,7) miljoonaa euroa.

Kymenlaakson Sähköverkko korotti vuonna 2023 sähkön siirtohintoja ensimmäisen kerran sitten vuoden 2018. Siirtohintoja korotettiin keskimäärin 5,8 prosenttia. Hinnankorotuksen taustalla oli verkon rakennus- ja ylläpitokustannusten merkittävä nousu sekä kasvaneet häviösähkökustannukset. Joulukuussa Kymenlaakson Sähköverkko jätti perimättä verkko-palvelun perusmaksut asiakkailta. Päätöksen taustalla oli Fingridin ilmoitus jättää perimättä osa vuoden 2023 kantaverkkopalvelumaksuista. Hinnanalennus

siirrettiin asiakkaille talvella, jolloin sähkön kulutus on korkea ja sähkölaskut suurimmillaan.

Vuonna 2023 yhtiön asiakkaille toimitettiin sähköä 1 174 (1 233) miljoonaa kilowattituntia ja jakelualan kokonaissähkönkäyttö oli 1 231 (1 289) miljoonaa kilowattituntia. Sähkönkäyttö väheni edellisvuoteen verrattuna hieman alle 5 prosenttia. Sähkön käytön väheneminen johtui edellisvuotta lämpimämmästä talvesta, energiahinnan noususta sekä syksyllä käynnistetystä valtakunnallisesta Astetta alemmas -sähkön säästökampanjasta.

Uusia liittymissopimuksia tehtiin 199 (200) kappaletta. Sähkönkäyttäjiä Kymenlaakson Sähköverkon jakelualueella oli vuoden lopussa yhteensä 103 577 (103 543).

Kymenlaakson Sähköverkon alueelle osui useita lumikuorma- ja myrskyrintamia, jotka aiheuttivat sähkökatkoja yhtiön asiakkaille. Useissa sähköverkon häiriötilanteissa sähköttömien asiakkaiden määrä oli muutamia tuhansia, ja sähkökatkoja aiheuttaneet vauriot saatiin korjattua kohtuullisen nopeasti ja pitkiltä keskeytyksiltä välttyttiin. Vuoden laajimmassa suurhäiriössä, lokakuun 2023 Pirjo-myrskyssä, sähköttömien asiakkaiden määrä oli suurimmillaan yli 14 000, ja sähköverkon vikojen korjaus jatkui useita päiviä. Sähköverkon toimitusvarmuuden parantamiseksi viime vuosina tehty systemaattinen kehitystyö kuitenkin vähensi häiriöiden vaikutuksia verrattuna aiempiin vastaaviin suurhäiriöihin. Vuonna 2023 sähkökatkojen kesto asiakasta kohden oli 3 tuntia 32 minuuttia (1 tuntia 30 minuuttia). Keskimääräinen keskeytysaika kasvoi toiminta-alueelle osuneiden suurhäiriöiden vuoksi merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna.

Sähköverkon toimitusvarmuutta parantavat maakaapelointihankkeet ja muut verkostoinvestoinnit olivat noin 17 miljoonaa euroa. Keskiääniteverkkoa uusittiin noin 140 kilometriä, ja sen kaapelointiaste oli vuoden 2023 lopussa 32,4 (30,4) prosenttia. Merkittävimpiä investointeja olivat laajat maakaapelointihankkeet Kouvolassa Enäjärvellä ja Keltakankaalla. Yhteisrakentamishankkeiden yhteydessä verkkoa uusittiin eri puolella verkkoaluetta mm. Inkeroisissa, Luumäellä ja Elimäellä. Sähköasemilla parannettiin vuoden aikana automaatiota ja suojauksia sekä tehtiin yksittäisiä katkaisijasaneerauksia. Uudet päämuuntajat hankittiin Sippolaan, Koskelle sekä Purhonojalle.

Elvera Oy vastasi verkkoyhtiön häiriöselvityksestä puitesopimuksen mukaisesti sekä osasta laajoja verkonrakennushankkeita. Muita suurempia rakennus- ja kunnossapitohankkeita toteuttivat Verkonrakentaja Wire, Elvera ja Netel.

Enerva Oy huolehtii Kymenlaakson Sähköverkon käyttökeskuspalveluista.

Tutkimus- ja kehitystoiminta

Kymenlaakson Sähkössä on käynnissä liiketoimintoihin ja tietojärjestelmiin liittyvää tavanomaista kehitystyötä. Yhtiö on mukana Kymppivoima Oy:n kautta tuulivoiman tuotantohankkeissa. Lisäksi KSOY osallistuu EPV Energian teollisen kokoluokan aurinkovoiman hankekehitykseen. Kansallisen energiatehokkuussopimuksen puitteissa yhtiö on sitoutunut edistämään energian tehokasta käyttöä. Kymenlaakson Sähkö osallistuu myös alueensa sidosryhmien kanssa erilaisiin energiatehokkuutta, uusiutuvaa energiaa, vetytalous ja sähkön pientuotantoa koskeviin seudullisiin hankkeisiin ja selvityksiin.

Kymenlaakson Sähkö on sitoutunut rahoittamaan Lappeenrannan teknillisen yliopiston energiavarustoinnin viisivuotista professuuria, jonka tarkoituksena on vahvistaa tämän sektorin tutkimus- ja kehitystoimintaa Kaakkois-Suomessa.

Kymenlaakson Sähköverkko on vuoden aikana ollut mukana verkkotoimintaan liittyvissä tavanomaisissa hankkeissa ja osallistunut Sähkötutkimuspoolin toimintaan. Yhtiö on ollut mukana myös EU-hankkeessa, OneNet, jossa on tarkasteltu joustomarkkinoita sähköverkkojen kannalta.

Toiminnan riskit ja epävarmuustekijät

Kymenlaakson Sähkö -konsernin riskienhallinnan tavoitteena on tukea strategisten tavoitteiden saavuttamista ja turvata yhtiön toimintakyky ennakoimalla mahdolliset uhkatekijät. Merkittävimmät riskit liittyvät pääliiketoimintoihin eli energia- ja verkkoliiketoimintaan sekä niiden rahoitusjärjestelyihin. Yhtiöllä on hallituksen hyväksymä riskienhallintajärjestelmä ja riskienhallintapolitiikka. Riskien kehityksestä ja hallintatoimenpiteistä raportoidaan hallitukselle kaksi kertaa vuodessa.

Verkkoliiketoimintaan liittyvät riskit

Myrskyt ja muut poikkeukselliset sääolosuhteet aiheuttavat riskin siirto- ja jakeluverkoston toimitusvarmuudelle. Suurhäiriöistä aiheutuu viankorjauskuluja sekä mahdollisesti asiakkaille maksettavia korvauksia. Riskeihin on varauduttu verkostoinvestoinneilla ja verkoston ennakoivalla kunnossapidolla. Verkoston toimitusvarmuusinvestointien edetessä riski pienenee hieman vuosittain.

Sähkönsiirron verkkopalvelun hintoja säädellään Energiaviraston asettamalla valvontamenetelmillä. Vuonna 2023 menetelmiä muutettiin Energiaviraston vahvistuspäätöksellä vuosille 2024–2031. Menetelmämuutokset ovat verkkoyhtiöiden kannalta merkittäviä ja tulevat vaikeuttamaan verkostoinvestointimahdollisuuksiin tulevina vuosina. Muutos on jo toinen suuri muutos kahden viime vuoden aikana, mikä korostaa sääntelyriskin merkitystä jatkossakin sähköverkkoliiketoiminnassa.

Materiaali- ja polttoainekustannusten nousu heijastui vuoden 2023 aikana sähköverkon rakentamiseen. Rakentamiskustannukset nousivat yli kaksikymmentä prosenttia, mikä kasvatti sähköverkon investointikustannuksia sekä lisäsi verkkoliiketoiminnan operatiivisia kustannuksia. Vuoden 2023 aikana sähköverkkohankkeista tehtiin vain yhden vuoden mittaisia rakentamisopimuksia, koska markkinatilanne jatkui epävakaisena koko vuoden. Loppuvuonna raaka-ainekustannukset kääntyivät laskuun, mutta tällä ei vielä ole ollut näkyvää vaikutusta verkostomateriaalin hinnoittelussa.

Energialiiketoimintaan liittyvät riskit

Kymenlaakson Sähkön sähkömyynnin kuluttaja- ja pienyritysassiakkaat (vähittäismyyntiliiketoiminta) siirtyivät Väre Oy:lle 1.1.2024. Yhtiö sitoutui Väre Oy:n muiden osakkeenomistajien tavoin antamaan Väreeseen vakuuksia Väreeseen tekemien sähkön hankintasopimusten ja sähkön hankinnan suojauksiin liittyvien velvoitteiden täyttämiseksi. Väreeseen puolesta annettujen vakuuksien yhteissumma oli 41,8 miljoonaa euroa. Järjestelyn yhteydessä siirtyi myös sähkön vähittäismyyntiliiketoiminnan suojaussopimusten muodostama kokonaisuus eli kokonaispositio ja tämän kokonaisuuden tuottama kassavirta siten, että hakija ja Väre Oy

ovat toistensa vastapuolia. Kymenlaakson Sähkölle jää vuoden 2024 ajaksi tähän järjestelyyn liittyvä vastapuoliriski.

Merkittävin suojattava liiketoimintariski on sähkön hintariski. Sähkömarkkinoiden hintakehitys vaikuttaa pääasiassa konsernin tuotanto- ja myyntiliiketoimintoihin. Lyhyellä aikavälillä sähkön hintaan pohjoismaisilla markkinoilla vaikuttavia tekijöitä ovat vesitilanne, tuulivoiman vaihtelu, lämpötila, päästöoikeuksien hinnat, polttoaineiden hinta sekä valtioiden välinen sähkön vienti- ja tuontitilanne. Sään ääri-ilmiöiden lisääntyminen ja niihin liittyvä sähkön spot-markkinahinnan voimakas vaihtelu ovat kasvattaneet sähkönmyynnin volyymi- ja profiiliriskejä merkittävästi viime vuosina.

Yhtiö suojautuu sähkön hintariskejä vastaan tekemällä sähköjohdannaissopimuksia sekä myynnin että tuotannon osalta. Yhtiössä on hallituksen hyväksymä salkunhallinnan riskikäsikirja, jonka mukaisesti suojaustoimenpiteet toteutetaan.

Yhtiöllä on 32 prosentin omistusosuus Kymppi-voima Oy:stä, joka on Mankala-periaatteella toimiva yhtiö. Mankala-periaatteen mukaisesti yhtiöllä on oikeus osakesarjakohtaisesti yhtiön tuottamaan sähkөөn. Yhtiö vastaa osakesarjakohtaisesti yhtiön sähkön hankintakustannuksista, jotka muodostuvat muuttuvista kustannuksista, kiinteistä kustannuksista, poistoista ja rahoituskustannuksista. Rahoituskustannuksiin vaikuttavat myös Kymppivoima Oy:n tekemät korkojohdannaissopimukset.

Rahoitukselliset riskit

Konsernin korolliset velat ovat pääosin vaihtuvakorkoisia lainoja, jolloin markkinakorkojen mahdollinen nousu voi vaikuttaa merkittäväällä tavalla konsernin tuloskehitykseen. Yhtiö suojautuu markkinakorkojen nousua vastaan korkojohdannaissopimuksilla. Konsernin rahoituspolitiikan mukaisesti tavoitteena on konsernin lainojen suojausasteen pitäminen markkinatilanne huomioon ottaen tasolla 0–60 prosenttia pitkällä aikavälillä.

Vakuutuksilla on katettu vahinkoriskit siltä osin kuin se on taloudellisesti mahdollista ja tarkoituksenmukaista. Riskejä pienennetään, poistetaan ja hallitaan systemaattisesti hyödyntämällä konsernin riskienhallintajärjestelmää.

Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Energiavirasto on tehnyt vuoden 2023 lopussa merkittäviä päivityksiä jakeluverkonhaltijoiden kohtuullisen tuottotason määrittäviin valvontamenetelmiin. Menetelmät astuivat voimaan 2024 alusta. Kymenlaakson Sähköverkko on valittanut päätöksestä markkinaoikeuteen vuoden 2024 tammikuussa osana Energiateollisuuden koordinoimaa yhteistä muutoksenhaikua.

Kymenlaakson Sähkön kuluttaja- ja pienyritysasiakkaat siirtyivät Väreelle 1.1.2024. Yritysmyyntin suuret asiakkaat ovat järjestelyn ulkopuolella ja jäävät määrääjäksi Kymenlaakson Sähkön asiakkaiksi. Yritysmyyntin tuloksen ennustetaan olevan tappiollista tilikausien 2024–2025 aikana.

Tulevaisuuden näkymät

Kymenlaakson Sähkö jatkaa sähköntuotannossaan siirtymistä päästöttömään tuotantoon. Strateginen siirtyminen fossiilisiin polttoaineisiin perustuvasta sähköntuotannosta kohti hiilineutraalia tuotantoa on loppusuoralla.

Investoinnit sähköverkoston uusimiseen ja toimintavarmuuden parantamiseen jatkuvat nykyarvion mukaan noin 20 miljoonan euron vuositasolla. Verkostoautomaation ja kaapeloinnin investointikustannukset ovat nousseet viime vuosina. Lisäksi lähivuosina investointitasoa kasvattaa sähkömittareiden ja niihin liittyvien järjestelmien uusiminen. Energiaviraston verkkoliiketoiminnan valvontamenetelmät on vahvistettu vuosille 2024–2031, ja ne määrittävät sähköverkko-liiketoiminnan kohtuullisen tuottotason tulevina vuosina.

Kymenlaakson Sähköverkko Oy:n käyttöpaikoista yli 65 prosenttia on toimitusvarman sähköverkon piirissä. Toimitusvarmuutta on parannettu pääasiallisesti muuttamalla sähköverkkoa maakaapeliverkoksi sekä parantamalla keskijänniteverkon puuvarmuutta vierimetsänhoidolla. Sähkömarkkina-asetetut toimitusvarmuustavoitteet tullaan saavuttamaan lain vaatimusten mukaisesti vuoteen 2036 mennessä.

Omistus ja hallinto

Kymenlaakson Sähkö Oy:llä on 167 634 osaketta. Kaikilla osakkeilla on samanlainen oikeus osinkoon ja yhtiön varoihin, ja kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa. Osakkeita koskee yhtiöjärjestyksen 15 §:n lunastusvelvollisuus, 16 §:n lunastuslauseke ja 17 §:n suostumuslauseke. Koko osakepääoma oli kertomusvuoden lopussa 10 kunnan omistuksessa.

Varsinainen yhtiökokous pidettiin 13.4.2023. Kokouksessa käsiteltiin varsinaiselle yhtiökokoukselle kuuluvat asiat. Tilintarkastajaksi valittiin KPMG Oy.

Hallintoneuvostoon kuului 10 osakaskunnan edustajaa ja kaksi henkilöstön edustajaa. Hallintoneuvosto kokoontui kertomusvuoden aikana kaksi kertaa.

Kaikkien hallintoneuvoston jäsenten toimikausi päättyy vuoden 2025 varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Hallintoneuvoston jäsenenä toimivat yhtiökokouksen jälkeen seuraavat henkilöt:

Hannu-Matti Vertanen, Kouvola, puheenjohtaja
Katriina Ovaska, Luumäki, varapuheenjohtaja
Jarkko Harjumaaskola, Hamina
Markus Kalliokivi, Pukkila
Tom Liljestrand, Loviisa
Päivi Lempiö, Lapinjärvi
Elmeri Nieminen, Myrskylä,
Tero Nieminen, Orimattila
Päivi Rahkonen, Hollola
Sisko Ukkola-Paronen, Virolahti
Henkilöstön edustajat:
Pia Hietanen (varalla Tuomo Hakkarainen)
Kirsi Laurikainen (varalla Ilkka Ollila)

Hallitukseen kuuluu seitsemän jäsentä. Hallituksen jäsenen toimikausi päättyy vaalia seuraavan ensimmäisen varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Yhtiön hallitus kokoontui kertomusvuoden aikana kymmenen kertaa.

Varsinaisessa yhtiökokouksessa

hallitukseen valittiin seuraavat henkilöt:

Jan D. Oker-Blom, Loviisa, puheenjohtaja
Manu Huuhilo, Kouvola, varapuheenjohtaja
Kim Jordas, Lapinjärvi
Tero Jäppinen, Orimattila
Otto Koskela, Virolahti
Mika Lampola, Hollola
Vesa Palmgren, Hamina

Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut diplomi-insinööri Aku Pymäki.

Ylimääräinen yhtiökokous pidettiin 17.11.2023

Pukkilan hallintoneuvoston edustajalle Markus Kallio-kivelle myönnettiin ero hallintoneuvostosta hänen pyyntönsä mukaisesti, ja hänen tilalleen valittiin Juha Ahola vuoden 2025 varsinaiseen yhtiökokoukseen asti. Muilta osin hallintoneuvoston kokoonpano pysyi ennallaan.

Ylimääräinen yhtiökokous päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti valtuuttaa hallituksen päättämään yhtiön sähkön vähittäismyyntiliiketoiminnan luovuttamisesta Väre Oy:lle. Järjestelyssä yhtiö sai vastikkeena Väreeseen uusia osakkeita ja liittyi Värettä koskevaan osakassopimukseen.

Hallituksen esitys voittovarojen käyttämisestä

Emoyhtiön vapaa oma pääoma 31.12.2023 on 28 968 388,87 euroa, josta tilikauden voitto on 17 752 047,04 euroa. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että emoyhtiö jakaa osinkoa käyttörahastosta 60,00 euroa osakkeelta eli yhteensä 10 058 040,00 euroa.

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päätymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako hallituksen näkemyksen mukaan vaaranna yhtiön maksukykyä.

Tilinpäätös

KONSERNITULOSLASKELMA 1.1.-31.12.2023

	Liitetieto nro	2023	2022
Liikevaihto	1	148 193	195 959
Valmistus omaan käyttöön		452	410
Liiketoiminnan muut tuotot	2	204	263
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista		119	-84
Materiaalit ja palvelut	3	-91 782	-172 371
Henkilöstökulut	4	-4 876	-4 094
Poistot ja arvonalentumiset	5	-11 997	-12 581
Liiketoiminnan muut kulut		-10 797	-8 330
Liikevoitto		29 515	-827
Rahoitustuotot ja -kulut	6	2 185	423
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		31 700	-404
Tuloverot	8	-8 799	16
Laskennalliset verot	8	-127	-127
Tilikauden voitto		22 774	-515

KONSERNITASE 31.12.2023

VASTAAVAA	Liitetieto nro	2023		2022	
Pysyvät vastaavat					
Aineettomat hyödykkeet	10				
Aineettomat oikeudet		3 302		4 020	
Liikearvo		0		304	
Muut pitkävaikutteiset menot		1 144		1 376	
Ennakkomaksut		42	4 489	15	5 715
Aineelliset hyödykkeet	11				
Maa- ja vesialueet		611		611	
Rakennukset ja rakennelmat		712		797	
Siirto- ja jakeluverkosto		154 621		148 539	
Koneet ja kalusto		351		225	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		4 704	160 999	3 861	154 033
Sijoitukset	12				
Osuudet omistusyhteisyrityksissä		73 086		70 028	
Saamiset omistusyhteisyrityksiltä		100		100	
Muut osakkeet ja osuudet		11 457	84 643	11 457	81 585
Vaihtuvat vastaavat					
Saamiset	13				
Pitkäaikaiset					
Laskennallinen verosaaminen		2 355		2 482	
Muut saamiset		8 261	10 616	6 443	8 925
Lyhytaikaiset					
Myyntisaamiset		25 634		35 291	
Saamiset omistusyhteisyrityksiltä		51		90	
Muut saamiset		599		365	
Siirtosaamiset		3 441	29 724	2 899	38 644
Rahat ja pankkisaamiset			22 776		28 293
			313 248		317 196

KONSERNITASE 31.12.2023

VASTATTAVAA	Liitetieto nro	2023		2022	
Oma pääoma	14				
Osakepääoma		230		230	
Ylikurssirahasto		19 015		19 015	
Muut rahastot					
Vararahasto		284		284	
Käyttörahaso		11 216		15 451	
Edellisten tilikausien voitto		36 828		35 941	
Tilikauden voitto		22 774	90 348	-515	70 406
Pakolliset varaukset	15				
Muut pakolliset varaukset			150		300
Vieras pääoma					
Pitkäaikainen	16				
Laskennallinen verovelka		9 458		9 458	
Lainat rahoituslaitoksilta		98 000		98 000	
Liittymismaksut		76 927	184 385	75 283	182 742
Lyhytaikainen	17				
Saadut ennakot		10 009		37 121	
Ostovelat		5 874		10 435	
Velat omistusyhteisyrityksille		7 595		6 472	
Muut velat		7 238		8 107	
Siirtovelat		7 649	38 365	1 613	63 747
			313 248		317 196

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA 1.1.–31.12.2023

	2023	2022
Liiketoiminnan rahavirta:		
Myynnistä saadut maksut	156 182	192 711
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut	204	263
Maksut liiketoiminnan kuluista	-136 460	-182 405
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	19 925	10 568
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-1 934	-1 456
Saadut korot liiketoiminnasta	1 144	187
Saadut osingot liiketoiminnasta	3 683	2 441
Maksetut verot	-4 421	447
Liiketoiminnan rahavirta	18 397	12 187
Investointien rahavirta:		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-17 751	-17 193
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	54	166
Investoinnit sijoituksiin	-3 263	-1 043
Investointien rahavirta	-20 960	-18 070
Rahoituksen rahavirta:		
Pitkäaikaisten lainojen nostot	0	98 000
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	0	-103 000
Maksetut osingot	-2 833	-2 833
Liittymismaksujen lisäys	1 697	1 639
Rahoituksen rahavirta	-1 136	-6 194
Rahavarojen lisäys (+) vähennys (-)	-3 699	-12 077
Rahavarat 1.1.	34 736	46 813
Rahavarat 31.12.	31 037	34 736
	-3 699	-12 077

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA 1.1.–31.12.2023

	Liitetieto nro	2023	2022
Liikevaihto	1	103 844	151 338
Liiketoiminnan muut tuotot	2	403	337
Materiaalit ja palvelut	3	-80 638	-159 362
Henkilöstökulut	4	-3 366	-2 749
Poistot ja arvonalentumiset	5	-1 047	-639
Liiketoiminnan muut kulut		-4 992	-4 005
Liikevoitto		14 204	-15 081
Rahoitustuotot ja -kulut	6	2 395	563
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		16 599	-14 517
Tilinpäätössiirrot	7	9 000	13 100
Tuloverot	8	-7 847	16
Tilikauden voitto		<u>17 752</u>	<u>-1 401</u>

EMOYHTIÖN TASE 31.12.2023

VASTAAVAA	Liitetieto nro	2023		2022	
Pysyvät vastaavat					
Aineettomat hyödykkeet	10				
Aineettomat oikeudet		802		1 619	
Muut pitkävaikutteiset menot		54		68	
Ennakkomaksut		24	880	0	1 687
Aineelliset hyödykkeet	11				
Maa- ja vesialueet		64		64	
Rakennukset ja rakennelmat		698		781	
Koneet ja kalusto		96	858	127	971
Sijoitukset	12				
Osuudet saman konsernin yrityksissä		6 592		6 492	
Osuudet omistusyhteisyryksissä		64 651		62 183	
Muut osakkeet ja osuudet		11 455	82 698	11 455	80 130
Vaihtuvat vastaavat					
Saamiset	13				
Pitkäaikaiset					
Muut pitkäaikaiset saamiset			8 261		6 443
Lyhytaikaiset					
Myyntisaamiset		11 443		21 089	
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		568		1 210	
Saamiset omistusyhteisyryksiltä		40		17	
Muut saamiset		593		365	
Siirtosaamiset		3 133	15 776	2 659	25 340
Rahat ja pankkisaamiset			22 455		27 984
			<u>130 928</u>		<u>142 555</u>

EMOYHTIÖN TASE 31.12.2023

VASTATTAVAA	Liitetieto nro	2023		2022	
Oma pääoma	14				
Osakepääoma		230		230	
Ylikurssirahasto		19 015		19 015	
Muut rahastot					
Vararahasto		284		284	
Käyttörahaso		11 216		15 451	
Tilikauden voitto		17 752	48 497	-1 401	33 578
Pakolliset varaukset	15				
Muut pakolliset varaukset			150		300
Vieras pääoma					
Pitkäaikainen	16				
Lainat rahoituslaitoksilta			55 000		55 000
Lyhytaikainen	17				
Saadut ennakot		9 978		37 084	
Ostovelat		4 229		9 464	
Velat saman konsernin yrityksille		81		0	
Velat omistusyhteisyriksille		7 249		5 248	
Muut velat		389		1 193	
Siirtovelat		5 355	27 281	687	53 677
			<u>130 928</u>	<u>142 555</u>	

EMOYHTIÖN RAHOITUSLASKELMA 1.1.–31.12.2023

	2023	2022
Liiketoiminnan rahavirta:		
Myynnistä saadut maksut	112 146	147 830
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut	403	329
Maksut liiketoiminnan kuluista	-118 296	-162 897
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-5 748	-14 738
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-1 295	-874
Saadut korot liiketoiminnasta	1 154	232
Saadut osingot liiketoiminnasta	3 515	2 274
Maksetut verot	-4 575	656
Rahavirta ennen tilinpäätössiirtoja	-6 949	-12 451
Liiketoiminnan tilinpäätössiirroista johtuva rahavirta	9 000	13 100
Liiketoiminnan rahavirta	2 051	649
Investointien rahavirta:		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-140	-511
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	50	22
Investoinnit sijoituksiin	-3 363	-1 043
Investointien rahavirta	-3 453	-1 533
Rahoituksen rahavirta:		
Pitkäaikaisten velkojen lisäys	0	55 000
Lyhytaikainen konsemisaaminen/konsemivelka	81	-17 525
Lyhytaikaisten konsemisaamisten palautuminen	443	0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	0	-43 500
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-2 833	-2 833
Rahoituksen rahavirta	-2 309	-8 858
Rahavarojen lisäys (+) vähennys (-)	-3 711	-9 741
Rahavarat 1.1.	34 427	44 169
Rahavarat 31.12.	30 716	34 427
	-3 711	-9 741

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

KONSERNIIN KUULUVAA KIRJANPITOVELVOLLISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Kymenlaakson Sähkö Oy on Kymenlaakson Sähkö -konsernin emoyhtiö. Konsernitilinpäätöksen jäljennös on saatavissa osoitteesta Kymenlaakson Sähkö Oy, Yhdystie 7, 47200 Elimäki.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAAJUUS JA LAADINTAPERIAATTEET

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätös on laadittu emoyhtiö Kymenlaakson Sähkö Oy:n ja tytäryhtiöiden Kymenlaakson Sähköverkko Oy ja Suomen Liittymisjohdot Oy muodostamasta konsernista koko tilikaudelta. Konserniin kuuluvat osakkuusyhtiöt Kymppivoima Oy, Kymppivoima Hydro Oy, Orimattilan Lämpö Oy, Elvera Oy, Enerva Oy ja Kaakon Alueverkko Oy.

Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Konsernitilinpäätös on laadittu hankintamenomenetelmällä ja osakkuusyhtiöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä. Keskinäisen osakeomistuksen eliminoinnissa syntyneet erot käsitellään konserniaktiivana tai konsernireservinä ja ne kohdistetaan sekä tuloutetaan suunnitelman mukaan.

Sisäiset liiketapahtumat

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, sisäiset saamiset ja velat sekä sisäinen voitonjako ja sisäinen kate on eliminoitu.

ARVOSTUSPERIAATTEET

Pysyvien vastaavien arvostus

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla lukuun ottamatta maa-alueita, joihin sisältyy konsernilla 113 126,02 euron ja emoyhtiöllä 34 263,25 euron suuruinen arvonkorotus. Arvonkorotusten perusteet ovat edelleen voimassa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden taloudellisen pitoajan perusteella. Liikearvon taloudellinen pitoaika on 20 vuotta, koska liikearvo kohdistuu toiminnan luonteen mukaisiin pitkäaikaisiin asiakassuhteisiin ja verkkotoimintaan liittyvään pitkäaikaiseen tulon muodostukseen.

Poistoajat ovat:

Aineettomat oikeudet

Atk-ohjelmat	3–5	vuotta
Johtoaluekorvaukset	10–20	vuotta
Liikearvo	20	vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	10–20	vuotta
Rakennukset ja rakennelmat	5–33	vuotta
Siirto- ja jakeluverkosto	10–25	vuotta
Mittauslaitteet	10	vuotta
Koneet ja kalusto	5–10	vuotta

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Korkojohdannaiset

Konserni suojautuu markkinakorkojen muutoksilta korkojohdannaissopimusten avulla. Koronvaihtosopimuksilla vaihdetaan konsernin rahalaitoslainojen ja korollisten leasingvastuiden vaihtuva korko kiinteäksi koroksi. Voimassa olevien sopimusten maturiteetti on yhtiöllä pisimmillään 13 (konsernilla 13) vuotta. Korko määritellään kolmen ja kuuden kuukauden välein. Konsernin rahoituspolitiikan mukaan 0–60 prosenttia yhtiön lainarahoituksen pääomasta on kiinteäkorkoista tai suojattu korkojohdannaisilla. Samaa suojaustavoitetta on sovellettu myös leasingrahoitukseen. Koronvaihtosopimukset on tehty suojaustarkoituksessa.

Korkojohdannaissopimusten realisoituneet erät kirjataan tuloslaskelman rahoituskuluihin. Realisoitumattomat arvomuutokset esitetään liitetiedoissa (kohta 19).

Sähköjohdannaiset

Sähkön myyntiä ja tuotantoa suojataan sähköjohdannaisilla. Niillä suojaudutaan sähkön markkinahintavaihteluiden aiheuttamilta tulosvaikutuksilta. Sähköjohdannaiskauppaa käydään hyödykejohdannaispörssissä ja OTC-markkinoilla termiineillä, futuureilla sekä optioilla. Riskikäsikirjassa kuvattu suojausstrategia kattaa useita vuosia riskinottovaltuuksien puitteissa ja sitä arvioidaan jatkuvasti markkinatilanteen muuttuessa.

Yhtiön sähköjohdannaiset on tehty suojaustarkoituksessa. Sähköjohdannaisten realisoituneet erät kirjataan tuloslaskelman sähkönhankintakuluihin. Realisoitumattomat arvomuutokset esitetään liitetiedoissa (kohta 19). Futuurien käyvän arvon muutos kirjataan taseeseen.

Eläkkeiden kirjaaminen

Yhtiön henkilökunnan eläketurva on hoidettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Eläkemaksut ja tilikauteen kohdistuvat kulut perustuvat eläkevakuutusyhtiön tekemiin laskelmiin. Eläkemenot kirjataan kuluksi kertymisvuonna.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat

Poistoeron ja arvonorotusten laskennallinen verovelka on laskettu voimassa olevalla verokannalla.

Rahoituslaskelman liitetiedot

Rahoituslaskelma on laadittu Kilan yleisohjeen (30.1.2007) mukaisena rahavirtalaskelmana. Rahoituslaskelmassa kuvatut rahavarat sisältävät rahaksi tarvittaessa muutettavat pankkisaamiset. Liiketoiminnan rahavirta on esitetty suoraa esittämistapaa noudattaen. Emyhtiön koroista ja muista rahoituskuluista aiheutuneet maksut olivat yhteensä 1 295 135,25 euroa (2022: 874 478,62 euroa).

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

	Konserni		Emoyhtiö	
	2023	2022	2023	2022
1 Liikevaihto toimialoittain				
Energialiiketoiminta	97 416	144 297	102 743	150 301
Verkkoliiketoiminta	50 768	51 660	0	0
Muu myynti	9	2	1 101	1 036
Yhteensä	148 193	195 959	103 844	151 338
2 Liiketoiminnan muut tuotot				
Vuokratuotot	76	97	280	302
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	4	76	0	8
Muut tuotot	123	89	123	27
Yhteensä	204	263	403	337
3 Materiaalit ja palvelut				
Ostot tilikauden aikana	83 970	164 775	80 032	158 059
Ulkopuoliset palvelut	7 812	7 595	606	1 303
Materiaalit ja palvelut yhteensä	91 782	172 371	80 638	159 362
4 Henkilöstökulut ja henkilöstön keskimääräinen lukumäärä				
Yhtiön palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin				
Toimihenkilöitä	61	59	43	40
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	4 092	3 426	2 833	2 301
Eläkekulut	703	604	478	406
Muut henkilösivukulut	81	64	56	43
Yhteensä	4 876	4 094	3 366	2 749
Johdon palkat ja palkkiot				
Toimitusjohtajat	353	339		
Hallituksen jäsenet	108	107	108	107
Hallintoneuvoston jäsenet	32	30	32	30
5 Poistot ja arvonalentumiset				
Poistot aineettomista oikeuksista	1 592	934	903	471
Poistot liikearvosta	304	1 216	0	0
Poistot pitkävaikutteisista menoista	219	219	0	0
Poistot rakennuksista ja rakennelmista	136	156	109	129
Poistot siirto- ja jakeluverkosta	9 674	9 992	0	0
Poistot koneista ja kalustosta	72	64	36	38
Yhteensä	11 997	12 581	1 047	639

	Konserni		Emoyhtiö	
	2023	2022	2023	2022
Tilintarkastajan palkkiot				
Tilintarkastuspalkkiot	37	35	23	23
Muut palvelut	35	0	35	0
Yhteensä	72	35	58	23
6 Rahoitustuotot ja -kulut				
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista				
Osinkotuotot				
Omistusyhteisyrityksiltä			0	334
Osinkotuotot muilta	3 515	1 940	3 515	1 940
Osinkotuotot yhteensä	3 515	1 940	3 515	2 274
Muut korko- ja rahoitustuotot				
Muilta	1 179	230	1 141	227
Saman konsernin yrityksiltä			44	47
	1 179	230	1 184	274
Arvon alentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	-116	0	-754	-936
Korkokulut ja muut rahoituskulut				
Saman konsernin yrityksille			56	70
Muille	2 394	1 747	1 494	979
Korkokulut yhteensä	2 394	1 747	1 550	1 049
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	2 185	423	2 395	563
7 Tilinpäätössiirrot				
Suunnitelman mukaisten ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus				
Aineettomat oikeudet			120	-25
Muut pitkävaikutteiset menot			-6	-6
Rakennukset ja rakennelmat			-107	57
Koneet ja kalusto			-8	-26
Yhteensä			0	0
Konserniavustus			9 000	13 100
Tilinpäätössiirrot yhteensä			9 000	13 100
8 Tuloverot				
Tuloverot konserniavustuksesta			-1 800	-2 620
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-8 799	16	-6 047	2 636
Laskennallisen verovelan/-saamisen muutos	-127	-127		
Yhteensä	-8 925	-110	-7 847	16

TASEEN LIITETIEDOT

Pysyvien vastaavien erittely

	Konserni		Emoyhtiö	
	2023	2022	2023	2022
10 Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet				
Hankintameno 1.1.	12 216	16 401	3 297	6 542
Lisäykset	874	1 365	85	416
Vähennykset	-1 154	-5 550	0	-3 662
Hankintameno 31.12.	11 936	12 216	3 381	3 297
Kertyneet poistot 1.1.	-8 196	-12 812	-1 677	-4 868
Vähennysten kertyneet poistot	1 154	5 550	0	3 662
Tilikauden poistot	-1 592	-934	-903	-471
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 302	4 020	802	1 619
Liikearvo				
Hankintameno 1.1.	31 526	31 526	7 196	7 196
Hankintameno 31.12.	31 526	31 526	7 196	7 196
Kertyneet poistot 1.1.	-31 222	-30 006	-7 196	-7 196
Tilikauden poistot	-304	-1 216	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	304	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot				
Hankintameno 1.1.	2 453	2 453	133	79
Lisäykset	0	0	0	54
Vähennykset	-14	0	-14	0
Hankintameno 31.12.	2 440	2 453	119	133
Kertyneet poistot 1.1.	-1 077	-858	-65	-65
Tilikauden poistot	-219	-219	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 144	1 376	54	68
Ennakkomaksut				
Hankintameno 1.1.	15	273	0	225
Lisäykset	539	15	24	0
Vähennykset	-512	-273	0	-225
Hankintameno 31.12.	42	15	24	0
Aineettomat hyödykkeet yhteensä				
Hankintameno 1.1.	46 210	50 654	10 625	14 042
Lisäykset	1 414	1 380	109	470
Vähennykset	-1 679	-5 824	-14	-3 887
Hankintameno 31.12.	45 945	46 210	10 721	10 625
Kertyneet poistot 1.1.	-40 495	-43 676	-8 938	-12 129
Vähennysten kertyneet poistot	1 154	5 550	0	3 662
Tilikauden poistot	-2 115	-2 369	-903	-471
Kirjanpitoarvo 31.12.	4 489	5 715	880	1 687

TASEEN LIITETIEDOT

	Konserni		Emoyhtiö	
	2023	2022	2023	2022
11 Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet				
Hankintameno 1.1.	498	498	30	30
Arvonkorotukset 1.1.	113	113	34	34
Kirjanpitoarvo 31.12.	611	611	64	64
Rakennukset ja rakennelmat				
Hankintameno 1.1.	4 252	4 311	4 037	3 843
Lisäykset	27	195	27	195
Vähennykset	0	-254	0	-2
Hankintameno 31.12.	4 279	4 252	4 063	4 037
Kertyneet poistot 1.1.	-3 455	-3 578	-3 256	-3 129
Vähennysten kertyneet poistot	0	254	0	2
Tilikauden poistot	-111	-131	-109	-129
Kirjanpitoarvo 31.12.	712	797	698	781
Siirto- ja jakeluverkko				
Hankintameno 1.1.	264 691	252 337	0	0
Lisäykset	15 781	13 755	0	0
Vähennykset	-1 048	-1 401	0	0
Hankintameno 31.12.	279 424	264 691	0	0
Kertyneet poistot 1.1.	-116 152	-107 402	0	0
Vähennysten kertyneet poistot	1 048	1 267	0	0
Tilikauden poistot	-9 699	-10 017	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	154 621	148 539	0	0
Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.1.	3 096	4 400	955	936
Lisäykset	199	117	4	71
Vähennykset	-31	-1 420	0	-51
Hankintameno 31.12.	3 265	3 096	960	955
Kertyneet poistot 1.1.	-2 872	-4 197	-829	-828
Vähennysten kertyneet poistot	31	1 389	0	38
Tilikauden poistot	-72	-64	-36	-38
Kirjanpitoarvo 31.12.	351	225	96	127
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
Hankintameno 1.1.	3 861	1 842	0	0
Muutos	842	2 020	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	4 704	3 861	0	0

TASEEN LIITETIEDOT

	Konserni		Emoyhtiö	
	2023	2022	2023	2022
Aineelliset hyödykkeet yhteensä				
Hankintameno 1.1.	276 398	263 388	5 021	4 808
Lisäykset	16 007	14 067	31	266
Vähennykset	-237	-1 056	0	-53
Hankintameno 31.12.	292 169	276 398	5 052	5 021
Kertyneet poistot 1.1.	-122 479	-115 177	-4 084	-3 957
Vähennysten kertyneet poistot	1 079	2 910	0	40
Tilikauden poistot	-9 883	-10 212	-144	-167
Arvonkorotukset	113	113	34	34
Kirjanpitoarvo 31.12.	160 999	154 033	858	971
12 Sijoitukset				
Osakkeet saman konsernin				
Hankintameno 1.1.			6 492	6 492
Lisäykset			100	0
Kirjanpitoarvo 31.12.			6 592	6 492
Osakkeet omistusyhteisyhteisöissä				
Hankintameno 1.1.	70 028	69 570	62 183	62 075
Lisäykset	5 403	1 043	5 403	1 043
Vähennykset	-2 346	-585	-2 935	-936
Kirjanpitoarvo 31.12.	73 086	70 028	64 651	62 183
Saamiset omistusyhteisyhteisöiltä				
Hankintameno 1.1.	100	100	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	100	100	0	0
Muut osakkeet ja osuudet				
Hankintameno 1.1.	11 457	11 457	11 455	11 455
Kirjanpitoarvo 31.12.	11 457	11 457	11 455	11 455
Sijoitukset yhteensä				
Hankintameno 1.1.	81 585	81 127	80 130	80 022
Lisäykset	5 403	1 043	5 503	1 043
Vähennykset	-2 346	-585	-2 935	-936
Kirjanpitoarvo 31.12.	84 643	81 585	82 698	80 130

TASEEN LIITETIEDOT

Omistukset muissa yrityksissä

	Omistusosuus %	Omistusosuus %	Omistusosuus %	Omistusosuus %
Konserniyritykset				
Kymenlaakson Sähköverkko Oy, Kotka	100,0	100,0	100,0	100,0
Suomen Liittymisjohdot Oy, Kouvola	100,0		100,0	
Osakkuusyrietykset				
Orimattilan Lämpö Oy, Orimattila	45,0	45,0	45,0	45,0
Kymppivoima Oy, Helsinki	32,5	32,3	32,5	32,3
Kymppivoima Hydro Oy, Helsinki	20,1	20,1	20,1	20,1
Kymppivoima Hankinta Oy, Helsinki	0,0	25,0	0,0	25,0
Elvera Oy, Mikkeli	23,7	23,7	23,7	23,7
Kaakon Alueverkko Oy, Hamina	50,0	50,0		
Enerva Oy, Mikkeli	20,0	20,0		

Tilikaudella tehtiin yhteensä 0,8 miljoonan euron suuriset kertaluonteiset alaskirjaukset osakkuusyhtiöosakkeiden arvostukseen.

	Konserni		Emoyhtiö	
	2023	2022	2023	2022
13 Saamiset				
Saamiset saman konsernin yrityksiltä				
Myyntisaamiset			568	767
Muut lyhytaikaiset saamiset			0	443
Yhteensä			568	1 210
Saamiset omistusyhteisyrietyksiltä				
Myyntisaamiset	48	90	40	17
Siirtosaamiset	3	1	0	0
Yhteensä	51	90	40	17
Muut saamiset				
Arvonlisäverosaaminen	599	365	593	365
Siirtosaamisten olennaiset erät				
Sähkön hankinta	206	22	206	22
Korkojaksotukset	75	44	72	42
Henkilöstökulujaksotukset	17	21	12	16
Tuloverot	2 202	2 662	2 202	2 443
Myyntin jaksotus	887	88	590	88
Muut	57	62	51	48
Siirtosaamiset yhteensä	3 444	2 898	3 133	2 659

TASEEN LIITETIEDOT

	Konserni		Emoyhtiö	
	2023	2022	2023	2022
14 Oma pääoma				
Sidottu omapääoma				
Osakepääoma 1.1.	230	230	230	230
Osakepääoma 31.12.	230	230	230	230
Ylikurssirahasto 1.1.	19 015	19 015	19 015	19 015
Ylikurssirahasto 31.12.	19 015	19 015	19 015	19 015
Vararahasto 1.1.	284	284	284	284
Vararahasto 31.12.	284	284	284	284
Sidottu omapääoma yhteensä	19 529	19 529	19 529	19 529
Vapaa omapääoma				
Käyttörahasto 1.1.	15 451	18 164	15 451	18 164
Edellisen tilikauden tappio	-1 401	0	-1 401	0
Osingonjako	-2 833	-2 714	-2 833	-2 714
Käyttörahasto 31.12.	11 216	15 451	11 216	15 451
Edellisten tilikausien voitto	35 427	36 061	0	119
Siirto käyttörahastoon	1 401	0		
Osingonjako	0	-119	0	-119
	36 828	35 941	0	0
Tilikauden voitto	22 774	-515	17 752	-1 401
Vapaa omapääoma yhteensä	70 819	50 877	28 968	14 049
Oma pääoma yhteensä	90 348	70 406	48 497	33 578
Konsensissa kertyneestä poistoerosta omaan pääomaan merkitty osuus 37 743 070,99 euroa.				
Laskelma emoyhtiön vapaasta omasta pääomasta 31.12.				
Käyttörahasto			11 216	15 451
Tilikauden voitto / tappio			17 752	-1 401
Yhteensä			28 968	14 049

15 Pakollinen varaus

Pakollisiin varauksiin on kirjattu sopimuksiin liittyviä todennäköisiä palautuksia 150 000,00 euroa. Palautusten kokonaissumma perustuu johdon parhaaseen arvioon ja asian käsittely on Energiavirastossa vielä kesken. Todennäköisten palautusten määrä pieneni tilikaudella 150 000,00 euroa ja tämä muutos kirjattiin tilikauden 2023 kuluja vähentäväksi.

TASEEN LIITETIEDOT

	Konserni		Emoyhtiö	
	2023	2022	2023	2022
16 Pitkäaikainen vieras pääoma				
Muut velat				
Sähköliittymismaksut	76 927	75 283		
17 Lyhytaikainen vieras pääoma				
Velat saman konsernin yrityksille				
Muut velat			81	0
Velat omistusyhteisyrityksille				
Ostovelat	7 817	6 472	7 249	5 248
Siirtovelkojen olennaiset erät				
Henkilöstökulujaksotukset	988	609	642	399
Lainojen korot	897	437	500	246
Ostojen jaksotus	368	29	368	29
Verot	3 917	0	3 031	0
Seb leasing	650	501	0	0
Vuokrat	804		804	0
Muut	25	36	10	14
Yhteensä	7 649	1 613	5 355	687
MUUT LIITETIEDOT				
18 Annetut vakuudet				
Velat, joiden vakuudeksi on annettu omaisuutta, ja vakuuksien arvo				
Annetut yritys kiinnitykset	5 000	8 000	0	3 000
Konsernin voimassaolevien yritys- kiinnitysten määrä on 5 miljoonaa euroa, joka on rahalaitosten hallussa.				
Muut omasta puolesta annetut vakuudet				
Vuokranmaksun vakuudet	61	61	61	61
Muut vakuudet	8	9	8	9
Samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta annetut vakuudet				
Takauksen kokonaismäärä			43 000	43 000
Lainapääoma			43 000	43 000

TASEEN LIITETIEDOT

	Konserni		Emoyhtiö	
	2023	2022	2023	2022
19 Vastuositoumukset ja muut vastuut				
Korkojohdannaiset				
Sopimusten nimellisarvo	89 066	95 389	41 875	43 708
Sopimusten käypä arvo	10 227	13 877	5 492	7 286
Konsernin sopimusten nimellisarvosta 30 000 000,00 € kohdistuu vuonna 2024 tai myöhemmin alkaviin sopimuksiin.				
Koronvaihtosopimukset suojaavat vaihtuvakorkoisia lainoja ja ne erääntyvät seuraavasti:				
2023	0	3 854	0	0
2024	0	0	0	0
2025	5 875	7 708	5 875	7 708
2026	0	0	0	0
2027	12 000	12 000	6 000	6 000
2028	0	0	0	0
Yli viisi vuotta	71 191	71 826	30 000	30 000
Yhteensä	89 066	95 389	41 875	43 708

Erääntymisvuodelta 2023 esitetään vertailuluvut.

Vastapuoliriski

Kymenlaakson Sähkön sähkönmyynnin kuluttaja- ja pienyritysasiakkaat (vähittäismyyntiliiketoiminta) siirtyivät Väre Oy:lle 1.1.2024. Järjestelyn yhteydessä siirtyi myös sähkön vähittäismyyntiliiketoiminnan suojaussopimusten muodostama kokonaisuus eli kokonaispositio ja tämän kokonaisuuden tuottama kassavirta siten, että hakija ja Väre Oy ovat toistensa vastapuolia. Kymenlaakson Sähkölle jää vuoden 2024 ajaksi tähän järjestelyyn liittyvä vastapuoliriski.

Omavelkainen takaus

Kymenlaakson Sähkö Oy on antanut Väre Oy:lle 41 811 000,00 euron omavelkaisen takauksen, joka on voimassa 31.12.2024 saakka.

TASEEN LIITETIEDOT

Sähköjohdannaiset

Konserni 2023

	Määrä, GWh		Yhteensä
	alle 1 v	yli 1 v	
Ostettu	417	188	605
Myyty	215	631	845
Yhteensä	202	-443	-241

	Käypä arvo, 1 000 euroa		Yhteensä
	alle 1 v	yli 1 v	
Ostettu	4 296	-506	3 790
Myyty	2 524	4 531	7 054
Yhteensä	6 820	4 025	10 845

Käypä arvo kassavirtana

Kertynyt kassavirta, saaminen (-), velka (+)	1 000 euroa
Tuleva kassavirta	9 669
Käypä arvo	1 176
	10 845

Emoyhtiö 2023

	Määrä, GWh		Yhteensä
	alle 1 v	yli 1 v	
Ostettu	417	188	605
Myyty	215	631	845
Yhteensä	202	-443	-241

	Käypä arvo, 1 000 euroa		Yhteensä
	alle 1 v	yli 1 v	
Ostettu	4 296	-506	3 790
Myyty	2 524	4 531	7 054
Yhteensä	6 820	4 025	10 845

Käypä arvo kassavirtana

Kertynyt kassavirta, saaminen (-), velka (+)	1 000 euroa
Tuleva kassavirta	9 669
Käypä arvo	1 176
	10 845

Konserni 2022

	Määrä, GWh		Yhteensä
	alle 1 v	yli 1 v	
Ostettu	717	479	1 196
Myyty	86	246	332
Yhteensä	631	233	864

	Käypä arvo, 1 000 euroa		Yhteensä
	alle 1 v	yli 1 v	
Ostettu	96 951	16 657	113 608
Myyty	-42 637	-2 999	-45 636
Yhteensä	54 313	13 658	67 972

Käypä arvo kassavirtana

Kertynyt kassavirta, saaminen (-), velka (+)	1 000 euroa
Tuleva kassavirta	37 000
Käypä arvo	30 972
	67 972

TASEEN LIITETIEDOT

Emoyhtiö 2022	Määrä, GWh		Yhteensä
	alle 1 v	yli 1 v	
Ostettu	717	479	1 196
Myyty	86	246	332
Yhteensä	631	233	864

	Käypä arvo, 1 000 euroa		Yhteensä
	alle 1 v	yli 1 v	
Ostettu	96 951	16 657	113 608
Myyty	-42 637	-2 999	-45 636
Yhteensä	54 313	13 658	67 972

Käypä arvo kassavirtana	1 000 euroa
Kertynyt kassavirta, saaminen (-), velka (+)	37 000
Tuleva kassavirta	30 972
Käypä arvo	67 972

Arvonlisäveron tarkistusvastuu kiinteistöinvestoinneista

Yhtiöt ovat velvollisia tarkistamaan 2015–2023 valmistuneista kiinteistöinvestoinneista tekemiään arvonlisäverovähennyksiä, jos kiinteistöjen verollinen käyttö muuttuu tarkistuskauden aikana. Konsernin vastuun määrä on 56 278,43 euroa ja viimeinen tarkistusvuosi on 2032. Yhtiön vastuun määrä on 56 278,43 euroa ja viimeinen tarkistusvuosi on 2032.

Muut vastuusitoumukset

Emoyhtiöllä on toimitiloistaan 13 vuoden pitkäaikainen vuokrasopimus. Vuokra-aika alkoi 1.5.2015, ja se voidaan irtisanoa ensimmäisen kerran 31.12.2027 mennessä päättymään 30.4.2028. Kuukausivuokra on 19 338,96 euroa. Tästä sopimuksesta aiheutuva vuokravastuu yhtiölle on 31.12.2023 tilinpäätöksessä yhteensä 1 005 625,92 euroa.

Yhtiöllä on Kaakkois-Suomen ympäristökeskuksen vuonna 2001 myöntämä ympäristönsuojelulain 28 §:n mukainen ympäristölupa puhdistaa ja käsitellä Hämeenkylässä sijaitsevan entisen pylväskyllästäjän alueen pilaantuneita maamassoja. Alueella on toiminut Kymenlaakson Sähköosakeyhtiön puunkyllästäjän vuosina 1958–1986. Pilaantuneen maan kokonaismäärä on noin 11 000 m³ eli 22 000 t. Yhtiö on vastuussa kapseloinnista ja sen jälkitarkkailusta vähintään 30 vuotta. Yhtiön on toimittettava vuoden 2030 loppuun mennessä toimivaltaiselle viranomaiselle hakemus, jonka perusteella päätetään kapselia koskevista vastuukysymyksistä. Yhtiö on toimittanut Kaakkois-Suomen ympäristökeskukselle 8 427,69 euron pankkitili vakuuden asiaan liittyen.

TASEEN LIITETIEDOT

	Konserni		Emoyhtiö	
	2023	2022	2023	2022
Vuokravastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	232	215	232	215
Myöhemmin maksettavat	774	932	774	932
Yhteensä	1 006	1 147	1 006	1 147
Leasingvastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	3 469	2 694		
Myöhemmin maksettavat	14 800	14 215		
Yhteensä	18 269	16 909		
Leasingvastuisiin kuuluvan takaisinostositoumuksen määrä on 31 763 340,00 euroa.				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	0,00	0,00		
Myöhemmin maksettavat	31 763 340,00	31 763 340,00		
Yhteensä	31 763 340,00	31 763 340,00		

Muut vastuusitoumukset eivät sisällä arvonlisäveroa.

Yhtiö on sitoutunut osallistumaan uusiin tuuli- ja aurinkovoimahankkeisiin yhteensä 5,4 Meur edestä. Todennäköinen lisärahoitustarve tulee olemaan 3,3 Meur.

Kymenlaakson Sähköverkko Oy:n koko osakekanta on pantattu, osakkeet 2 040 kpl, Kymenlaakson Sähkö Oy:n taseessa osakkeiden kirjanpitoarvo on 6 491 843,92 euroa.

Kovenantit

Yhtiön lainasopimuksissa on konsernin taloudellista tulosta koskevia finanssikovenantteja, mm. omavaraisuusaste ja nettovelkojen määrään liittyviä tunnuslukuja. Lisäksi muita kovenantteja: vakuuden asettamiskielto, omaisuuden luovutuskielto, velkaantumiskielto, lainojen ja takausten antokielto ja yrityskaupparajoite. Konserni on täyttänyt kovenanttien ehdot tilikausina 2023 ja 2022.

Mikäli yhtiö ei pysty täyttämään lainakovenanttien ehtoja, se vaikuttaisi haitallisesti yhtiön taloudelliseen asemaan.

20 Lähipiiriliiketoimet

Lähipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

Konsernin lähipiiriin kuuluville henkilöille ei ole myönnetty lainoja eikä heidän puolestaan ole annettu takauksia tai muita vakuuksia.

TASEEN LIITETIEDOT

21 Tuloveroja koskevat liitetiedot	Konserni		Emoyhtiö	
	2023	2022	2023	2022
Laskennalliset verovelat				
Arvonkorotuksesta			7	7
Laskennalliset verovelat yhteensä			<u>7</u>	<u>7</u>
Emoyhtiön laskennallisia veroja ei ole kirjattu kirjanpitoon.				
Konsernin laskennalliset verovelat ja -saamiset				
Laskennalliset verosaamiset				
Sisäisestä katteesta	2 355	2 482		
Laskennalliset verovelat				
Tilinpäätössiirroista	9 436	9 436		
Jaksotuseroista ja väliaikaisista eroista	<u>23</u>	<u>23</u>		
Yhteensä	<u>9 458</u>	<u>9 458</u>		

SÄHKÖLIIKETOIMINTOJEN ERIYTTÄMINEN

Kymenlaakson Sähkö -konsernissa harjoitettavat sähkömarkkina-alaissa tarkoitetut eriytettävät sähköliiketoiminnot ovat sähköverkkotoiminta ja muu sähköliiketoiminta. Sähköverkkotoimintaa harjoittaa Kymenlaakson Sähköverkko Oy, jonka tilinpäätös sisältää verkkoliiketoiminnan tiedot. Verkkoliiketoiminnan tuloslaskelmaa ja tasetta ei ole sisällytetty konsernitilinpäätöksen liitetietoihin. Muuta sähköliiketoimintaa harjoittaa emoyhtiö Kymenlaakson Sähkö Oy.

Muun sähköliiketoiminnan tuloslaskelma ja tase

Eriyttämisasiasetuksen mukaista kohdistamista varten liikekirjanpidon tuotot ja kulut sekä varallisuus- ja pääomaerät on luokiteltu suoraan kohdistettaviin ja liiketoimintojen yhteisiin eriin. Liiketoimintojen yhteiset erät on jaettu liiketoimintojen välillä aiheuttamisperiaatteen mukaisella kohdistamisperusteella.

Suunnitelman mukaisten poistojen laskentaperusteet

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina käyttöomaisuusesineiden taloudellisen pitoajan perusteella.

Poistoajat ovat:

Aineettomat oikeudet	
Atk-ohjelmat	3-5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	10 vuotta
Koneet ja kalusto	5-10 vuotta

Laadintaperiaatteiden muutos ja muutokset vertailutietoihin

Muun sähköliiketoiminnan tuloslaskelma ja tase on laadittu Energiaviraston ohjeen Sähkö- ja maakaasuliiketoimintojen laskennallinen ja oikeudellinen eriyttäminen 8.12.2023 Dnro 3948/040002/2023 mukaisesti. Energiavirasto on tarkentanut laskennallisen ja oikeudellisen eriyttämisen ohjetta ja tämän vuoksi vuoden 2023 lukuja ja laskentaperiaatteita on muutettu. Tämän vuoksi myös vertailuvuoden 2022 tiedot on muutettu vastaamaan vuoden 2023 lukuja.

MUUN SÄHKÖLIIKETOIMINNAN TULOSLASKELMA 1.1.-31.12.2023

	2023		2022	
Liikevaihto		102 743		150 301
Liiketoiminnan muut tuotot		89		0
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-80 032		-158 059	
Ulkopuoliset palvelut	-606	-80 638	-1 303	-159 362
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-2 249		-1 847	
Henkilösivukulut	-403	-2 652	-359	-2 206
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot				
Muista pysyvien vastaavien hyödykkeistä	-955	-955	-543	-543
Liiketoiminnan muut kulut				
Vuokratulot	-261		-252	
Muut liiketoiminnan muut kulut	-2 501	-2 762	-2 569	-2 820
Liikevoitto		15 827		-14 630
Rahoitustuotot ja -kulut				
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista				
Muilta	3 514		1 939	
Muut korko- ja rahoitustuotot				
Muilta	363		177	
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	-754		-936	
Korkokulut ja muut rahoituskulut				
Saman konsernin yrityksille	-56		-70	
Muille	-1 492	1 576	-977	134
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		17 402		-14 496
Tilinpäätössiirrot				
Poistoeron muutos				
Muista pysyvien vastaavien hyödykkeistä	118		-22	
Konserniavustus	0	118	12 952	12 930
Tuloverot		-5 984		0
Tilikauden voitto		11 537		-1 566

MUUN SÄHKÖLIIKETOIMINNAN TASE 31.12.2023

VASTAAVAA	2023		2022	
Pysyvät vastaavat				
Aineettomat hyödykkeet				
Muut aineettomat hyödykkeet	765		1 563	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	24	790	0	1 563
Aineelliset hyödykkeet				
Muut aineelliset hyödykkeet	22	22	33	33
Sijoitukset		69 194		66 725
Vaihtuvat vastaavat				
Saamiset				
Pitkäaikaiset saamiset				
Muut saamiset		8 261		6 443
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	12 042		21 863	
Siirtosaamiset	2 381		180	
Muut saamiset	583	15 006	357	22 400
Rahat ja pankkisaamiset		-4 921		7 714
		88 352		104 879
VASTATTAVAA				
Oma pääoma				
Osakepääoma	100		100	
Muut rahastot	-3 912		-2 346	
Tilikauden voitto	11 537	7 725	-1 566	-3 812
Tilinpäätössiirtojen kertymä				
Poistoero muista hyödykkeistä		-18		100
Pakolliset varaukset				
Muu pakollinen varaus		150		300
Vieras pääoma				
Pitkäaikainen vieras pääoma				
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma				
Muu pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	55 000	55 000	55 000	55 000
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma				
Saadut ennakot	9 881		37 000	
Ostovelat	11 328		14 549	
Siirtovelat	3 926		560	
Muut velat	360	25 495	1 181	53 291
		88 352		104 879

Luettelo kirjanpidoista ja aineistoista

Tilikausi 1.1.–31.12.2023

Kirjanpitojärjestelmä

Visma L7

Tositelajit

110	Myyntilaskut
210	Ostolaskut
460	Kirjanpito
470	Jaksotukset

Myyntilaskut

Sähkön laskutus järjestelmä on Synerall Finland Oy:n Synerall. Järjestelmästä laskut siirretään päivittäin kirjanpitojärjestelmään, tositelaji 460 ja tositenumerosarja Cab:istä tulevilla laskulla 540000. Muu laskutus tehdään Visma L7 -järjestelmässä.

Ostolaskut

Sähköiset laskut saapuvat Rondo-ostolaskujen kierrätysjärjestelmään.

Paperilla saapuvat ostolaskut skannataan ostoreskontran hoitajan toimesta Rondo-ostolaskujen kierrätysjärjestelmään.

Pankkitapahtumat

Pankkien tiliotteet saapuvat Nomentia-maksuliikenteeseen tiliöitäväksi. Tiliöidyt tapahtumat siirretään päivittäin kirjanpitojärjestelmään, tositelaji 460 ja tositenumerosarja 510000.

Palkkakirjanpito

Palkkatapahtumat käsitellään CGI Palkat -järjestelmässä, josta ne siirretään ajo kohtaisesti kirjanpitojärjestelmään, tositelaji 460 ja tositenumerosarja 520000.

Arkistointi

Ostolaskut, L7 myyntilaskut, pankkien tiliotteet sekä päivä- ja pääkirjat arkistoidaan Rondo-arkistointijärjestelmään. Synerall-myyntilaskut arkistoidaan tulostusoperaattorin pilvipalvelussa. Muistiotositteet arkistoidaan yhtiön tiloissa paperilla.

Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Kouvossa 14.3.2024

Hallitus

Jan D. Oker-Blom

Manu Huuhilo

Kim Jordas

Tero Jäppinen

Otto Koskela

Mika Lampola

Vesa Palmgren

Aku Pymäki
toimitusjohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus. Lappeenrannassa 14.3.2024 KPMG Oy Ab

Mia Svensk
KHT

KYMENLAAKSON SÄHKÖVERKKO OY:N TULOSLASKELMA 1.1.–31.12.2023

	2023	2022
Liikevaihto	50 808	51 689
Valmistus omaan käyttöön	452	410
Liiketoiminnan muut tuotot	11	134
Materiaalit ja palvelut	-14 284	-16 859
Henkilöstökulut	-1 510	-1 345
Poistot ja arvonalentumiset	-11 583	-12 575
Liiketoiminnan muut kulut	-9 310	-7 750
Liikevoitto	14 584	13 704
Rahoitustuotot ja -kulut	-681	-575
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	13 903	13 129
Tilinpäätössiirrot	-9 000	-13 100
Tuloverot	-952	0
Tilikauden voitto	3 952	30

KYMENLAAKSON SÄHKÖVERKKO OY:N TASE 31.12.2023

VASTAAVAA	2023		2022	
Pysyvät vastaavat				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	2 501		2 401	
Liikearvo	0		304	
Muut pitkävaikutteiset menot	1 144		1 363	
Ennakkomaksut	18	3 663	15	4 082
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	547		547	
Rakennukset ja rakennelmat	14		16	
Siirto- ja jakeluverkosto	166 399		160 949	
Koneet ja kalusto	256		98	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 704	171 919	3 861	165 472
Sijoitukset				
Osuudet omistusyhteisyrityksissä	3		3	
Saamiset omistusyhteisyrityksiltä	100		100	
Muut osakkeet ja osuudet	2	105	2	105
Vaihtuvat vastaavat				
Saamiset				
Lyhytaikaiset				
Myyntisaamiset	14 196		14 275	
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	81		0	
Siirtosaamiset	312	14 589	240	14 515
Rahat ja pankkisaamiset		254		309
		<u>190 530</u>		<u>184 482</u>

KYMENLAAKSON SÄHKÖVERKKO OY:N TASE 31.12.2023

VASTATTAVAA	2023		2022	
Oma pääoma				
Osakepääoma	8		8	
Muut rahastot				
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	6 484		6 484	
Edellisten tilikausien voitto	1 193		1 164	
Tilikauden voitto	<u>3 952</u>	11 637	<u>30</u>	7 685
Tilinpäätössiirtojen kertymä				
Poistoero		47 179		47 179
Vieras pääoma				
Pitkäaikainen				
Lainat rahoituslaitoksilta	43 000		43 000	
Muut velat	<u>76 981</u>	119 981	<u>75 337</u>	118 337
Lyhytaikainen				
Saadut ennakot	32		38	
Ostovelat	1 991		2 195	
Velat saman konsernin yrityksille	568		1 210	
Muut velat	6 849		6 913	
Siirtovelat	<u>2 294</u>	11 733	<u>925</u>	11 281
		<u>190 530</u>		<u>184 482</u>

**Kymenlaakson
Sähkö**

**Kymenlaakson Sähkö Oy
– Kymmenedalens El AB**

Postiosoite:
PL 9, 47201 ELIMÄKI

Y-tunnus: 0128951-2
Kotipaikka: Kouvola